NR. 61 FORÅR 2014

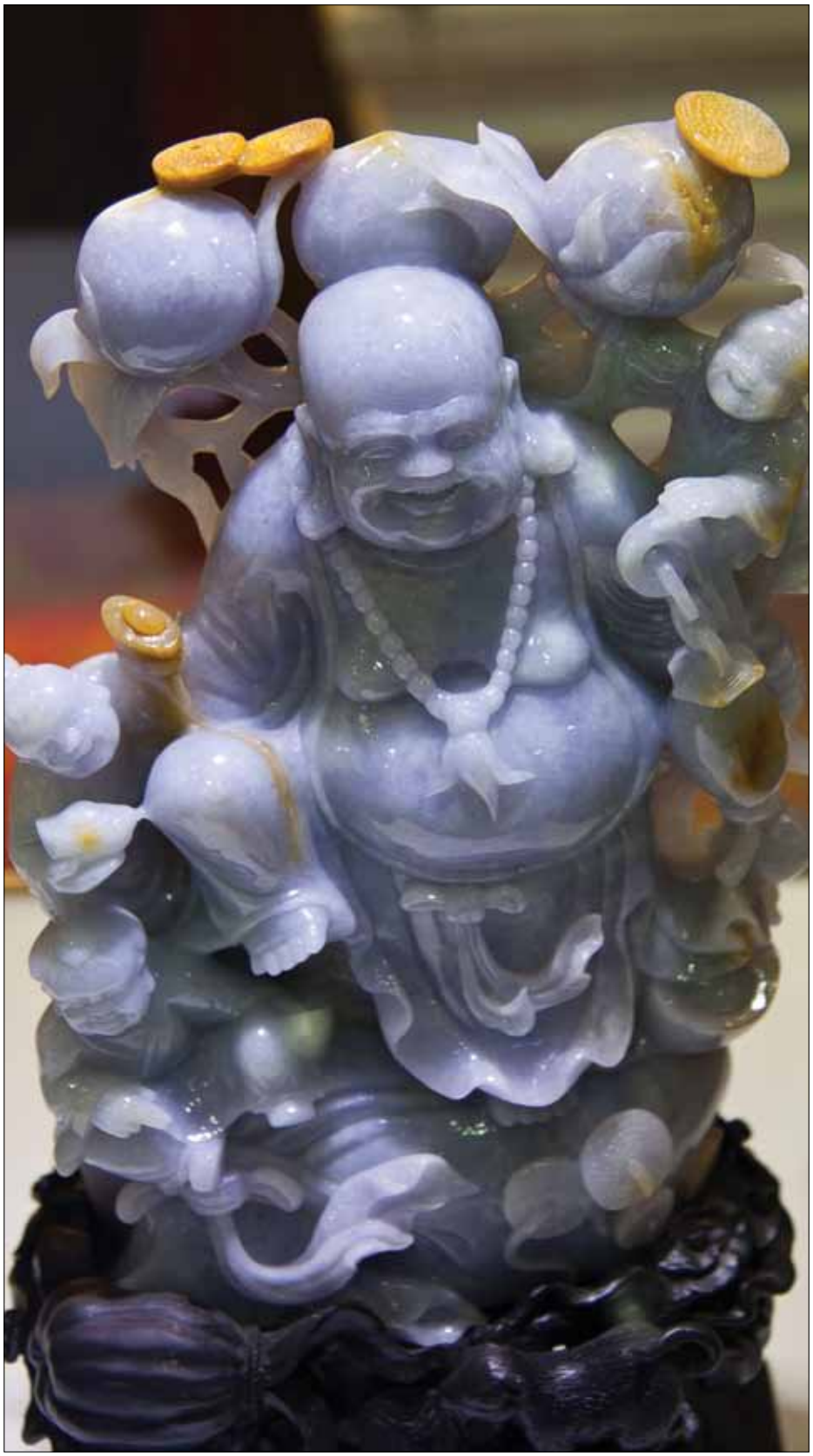

KINABLADET

KINABLADET
udgives af Dansk-Kinesisk Forening og udkommer fire gange om året (marts, juni, september og december). Foreningens medlemmer får bladet tilsendt gratis. Et årsabonnement på bladet uden medlemskab koster 250 kr.

Kinabladet er medlem af
Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter.

Dansk-Kinesisk Forening er af Københavns kommune godkendt som en folkeoplysende forening.

Redaktion:
Flemming Ytzen (ansvarshavende)
Fremtidsvej 9, 2860 Søborg
E-mail: flemmingytzen@gmail.com
Hanna Leanderdal, Jette Mechlenburg, Gert Holmgaard Nielsen, Flemming Poulsen, Pia Sindbjerg, Henrik Strube.
Layout: Gert Holmgaard Nielsen

DANSK-KINESISK FORENING
blev stiftet 25. januar 1999. Dens formål er at være samlingssted for alle med interesse for Kina samt at formidle oplysning om Kina.
Vedtægter, indmeldelse og abonnementstegning ved henvendelse til sekretæren.

Hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Formand: Pia Sindbjerg
pia.sindbjerg@gmail.com

Sekretariat:
Dansk-Kinesisk Forening
c/o IngBritt Christiansen
Ålekistevej 70, 3th. 2700 Vanløse
E-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Danske Bank 4820 1683 0593

Mødegruppen:
Kjeld A. Larsen, kjeld.a.larsen@lic-mail.dk
Helle Willum Jensen, hellewj@post.cybercity.dk

Medlemskontingent:

Enkeltmedlemmer	250 kr.
Parmedlemmer	310 kr.
Pensionister og studerende	150 kr.
Pensionistpar	210 kr.
Kollektivt medlemskab	380 kr.

ISSN 1600-1273

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri

KINABLADET NR. 61

Mao i guld på en sokkel af marmor 3

Staten kan ikke garantere for ufarlig mad 4

Hyldestsang til Mandela på kinesisk 6

Boganmeldelse: Maos Rige 7

Mødre ønsker børn af høj kvalitet 8

Jade: et smykke, en kultur, en investering 10

220 tegn skrevet i 1934 solgt for 6 mio. kr. 13

En tandlæge ejer et uafhængigt teater ... 14

En kinesisk krimi om det aktuelle Kina..... 17

Mandela lærte af både Mao og Sun Tzu..... 18

Et kinesisk rockbands hyldest til Mandela ... 19

Sociale midler: Nyheder uden censur 20

Richang Shenghuo 22

Møder i Dansk-Kinesisk Forening.....Bagsiden

Forsiden
Udskæringer af jade tager normalt udgangspunkt i traditionelle kinesiske symboler og figurer med lykkebringende eller beskyttende betydninger. Her *Buddha Fo*, der normalt købes af kvinder. For kinesere har grøn jade normalt den højeste værdi, men Buddha Fos lavendelfarve er også populær, og værdien forøges af, at udskkæringen indeholder både gul og grøn jade. Læs artiklen om jade side 10.
(Foto: ©Henrik Kloppenborg Møller)

Formandens 120 års fødselsdag

MAO I GULD PÅ EN SOKKEL AF MARMOR

Det kommunistiske parti nedtonede festlighederne omkring fødselsdagen.

Af Flemming Poulsen

En statue i guld var en af gaverne, da kineserne fejrede, at det den 26. december 2013 var 120 år siden, at Mao Zedong blev født. Han blev født den 26. december 1893 og døde den 9. september 1976.

Formand Mao, som „Den store rorgænger" sædvanligvis kaldtes, var manden, der som det kommunistiske partis leder efter et par årtiers kampe og krige mod politiske og militære modstandere den 1. oktober 1949 kunne proklamere, at Kina nu var en folkerepublik under det kommunistiske partis ledelse.

Den 82 cm høje guldstatue med indlagte ædelstene er anbragt på en sokkel af marmor. Det er ikke oplyst, hvem der har bestilt den, og hvem der har skaffet de 100 mio. yuan (90 mio. kr.), den har kostet.

Den blev præsenteret for offentligheden på en kunstudstilling i byen Shenzhen den 13. december 2013.

Otte kunsthåndværkere og andre fagfolk har arbejdet i otte måneder på at skabe statuen, oplyser en af kunsthåndværkerne.

Den kostbare fødselsdagsgave er ikke helt i det kommunistiske partis ånd, for partiets generalsekretær, Xi Jinping, meddelte i november 2013, at festligholdelsen af 120 års fødselsdagen skulle være „højtidelig, enkel og pragmatisk". Nogle planlagte fødselsdagsarrangementer blev da også, ifølge det kommunistiske partis avis Global Times, med kort varsel aflyst eller ændret.

Den planlagte hovedfest i Folkets Store Hal i Bejing den 26. december havde som motto: „Rødest er Solen og kærest er Formand Mao". Festen blev aflyst og lagt sammen med den årlige nytårsfest, hvis hovedpunkt er et storslået tv-show. En tv-serie i 100 afsnit med titlen „Mao Zedong", der skulle være vist i 2013, blev erstattet af en serie om en berømt marskal.

Det kommunistiske parti har både villet fejre og ikke fejre 120 års fødselsdagen. Det britiske nyhedsmagasin Economist har denne forklaring på fænomenet:

„Mao har forsat stor indflydelse på partiets rolle og den offentlige mening. Xi Jinping tør ikke forbigå Maos bidrag til landets udvikling af frygt for, at det kunne svække partiets magt".

Bladet minder om, at Sovjetunionen faldt sammen, da de nye ledere lagde afstand til Lenin og andre historiske ledere. „Som det kommunistiske Kinas grundlægger er Mao kendt for brutale udskejelser. Han er Lenin og Stalin i én person".

Men fejret blev den 120-årige formand. Der var større og mindre festligheder rundt om i Kina. 2000 slægtninge og andre samledes til en festforestilling i provinsen Hunans hovedstad, Changsha, hvor der blev sunget revolutionære sange og læst op af hans værker.

Han blev hyldet i medierne som Det Nye Kinas grundlægger. „Kun få har haft samme indflydelse på den moderne verdens historie som han har haft", skrev Global Times, der dog også mindede om hans „drastiske fejltagelser", der i den officielle historieskrivning tegner sig for 30 pct. af hans gerninger.

Manglende kontrol med fødevarer

STATEN KAN IKKE GARANTERE UFARLIG MAD

Myndighederne bruger medierne til at afsløre grove overtrædelser af fødevareloven.

Af Jørgen Delman og
Thøger Kersting Christensen

Det ville ikke have været overraskende, hvis de 13-15.000 døde svin, der i foråret 2013 flød ned ad Huangpufloden, i stedet var endt på private spiseborde eller i travle restauranter. Det var nemlig en offentlig hemmelighed, at svinehandlere og slagtere i regionen i flere år solgte selvdøde svin som frisk kød. Men nu var svinene altså sendt på en anden sidste rejse, og fanden var løs. Huangpu leverer drikkevand til Shanghais 20 millioner indbyggere, og flydende døde grise, forurenet drikkevand, sofistikerede forbrugere og aktive netborgere er en giftig cocktail for de kinesiske fødevarekontrolmyndigheder. Endnu engang måtte de stå på mål for en fødevareskandale af groteske dimensioner.

Man kan kalde det skæbnens ironi, at svineskandalen skete samtidigt med, at Kina igen havde sat fokus på fødevaresikkerheden på grund af melamin-skandalen i 2008. Da myndighederne greb ind over for brugen af kød fra døde svin til menneskeføde, skete det i den bedste mening, men branchen gik i panik, og bønderne fik travlt med at smide deres døde grise i floden. Ingen ville købe dem. I fremtiden vil lokale fødevaremyndigheder utvivlsomt tænke nøjere over mulige konsekvenser af et påbud og alliere sig med andre relevante myndigheder for at forhindre en tilsvarende skandale. Denne gang reagerede myndighederne dog endnu en gang for sent og for dårligt, og det er naturligt at spørge, om Kinas fødevaresektor er uregerlig?

Skandaler uden ende

Kina har oplevet en lang række fødevareskandaler gennem mange år, og kun fantasien sætter grænser. Blandt de mere 'eksotiske' eksempler er: Falske æg fyldt med paraffin, plastikris, rejer med lim i hovedet, pasta farvet med giftigt blæk, kød fra rotter og ræve solgt som lam, afføring og blegemiddel i servietter og spildolie genbrugt og solgt som frisk madolie, foruden svindel med mærkning og salg af sekundavarer, ofte solgt under stjålne varemærker. Skandalerne omfatter både kriminel svindel og almindeligt sløseri i produktionen, og det kan ske i alle led af værdikæden fra jord til bord.

Den største af de seneste års skandaler var melaminskandalen i 2008. Plastikstoffet melamin blev tilsat mælk, mælkepulver og modermælkserstatning som et „magisk proteinpulver", der kunne snyde mejeriernes måleinstrumenter, så proteinindholdet forekom højere og dermed fik afregningsprisen i vejret. Svindlerne var mellemhandlere og i et vist omfang landmænd. Nogle mejerier affandt sig med svindlen for at sikre sig råmælksforsyningen.

Det officielle regnskab lød på omkring 300.000 syge og 50.000 indlagt på hospital. Babyer og småbørn var særligt udsatte, da deres nyrer ikke kan nedbryde eller skille sig af med stoffet. Mindst seks småbørn døde, og mange flere blev invaliderede som følge af forgiftning.

Der blev i første omgang lagt låg på skandalen for ikke at skade Kinas image under De Olympiske Lege, og først i september 2008 slap historien for alvor ud. 22 mejerier var involverede. Sanlu-gruppen i provinsen Hebei blev erklæret hovedskyldig. De ansvarlige blev straffet, og sektoren blev omorganiseret, men den er langt fra 'kureret'. Flere skandaler, om end af mindre omfang, er fulgt efter.

Der forekommer fødevareskandaler over hele verden, men de groteske sager i Kina, der forårsager død og invaliditet, er bemærkelsesværdige. Særligt alvorligt er det, når børn rammes. Ikke mindst set i lyset af den officielle familieplanlægningspolitik, som har sørget for, at et flertal af familier kun har fået ét barn.

Den dårlige fødevarekontrol er ikke noget nyt fænomen. For eksempel har mejerisektoren været plaget af problemer i årevis. Denne artikels førsteforfatter arbejdede med et stort antal udviklingsprojekter i den kinesiske mejerisektor fra 1983 til 2001. Rapporterne om svindel og bedrag i alle led af produktionskæden var utallige på trods af en kombineret national og international indsats for at komme ulykkerne til livs.

Udover manglende selvdisciplin i branchen var den væsentligste årsag en mangelfuld og ineffektiv kvalitetskontrolorganisation i en eksponentielt voksende industri. Mælkeproduktionen steg fra én mio. ton i 1980 til over 35 mio. i 2010. Med industriens lave kompetenceniveau stod dørene på vid gab for plattenslagere af enhver slags. Hundredtusinder af småbønder uden mindste erfaring med produktion af mælk gik i gang, ofte med statsstøtte, fordi der var store penge i det. Det samme skete i kødproduktionen, fjerkræproduktionen og dambrugssektoren. Fødevareproduktionen blev et klondyke. Ingen vidste, hvad der blev puttet i den, og de fleste var stort set ligeglade med, hvad der kom ud, så længe der var nok af det.

Opstramning

Myndighederne er naturligvis ikke ufølsomme over for de ulemper, lidelser og tab, de løbende fødevareskandaler påfører landets borgere. De har en åbenlys interesse i ikke gang på gang at blive udstillet som inkompetente og ineffektive, og derfor har de, især siden melaminskandalen i 2008, optrappet indsatsen over for fødevaresikkerheden.

Et af midlerne til at sikre ro og orden i fødevaresektoren har traditionelt været hårde straffe for at skræmme andre. Melaminskandalen førte til to henrettelser, en dødsdom på prøvetid, og to livstidsstraffe. Flere fik mildere domme, og den ansvarli-

ge kinesiske sundhedsminister blev tvunget til at gå af. I de senere år har den kinesiske ledelse endvidere gennemført institutionelle og organisatoriske forbedringer i det vidtforgrenede kontrolsystem, hvor flere ministeriers organisationer i årevis lå i benhård konkurrence med hinanden om magt, resurser og forretningsmuligheder.

I 2009 fik Kina en ny fødevaresikkerhedslov. Den havde været undervejs i flere år, men modstridende interesser forhindrede Folkekongressen i at gøre den færdig.

Loven markerede et klart fremskridt. Den søgte at rydde op i det forvirrende virvar af paragraffer og organisationer og gav nogle klare bud på, hvordan kriser skulle håndteres og – endnu bedre – forhindres. Loven angiver rammerne for kvalitetskontrol, og hvordan licens- og kontrolvirksomhed skal udføres, så der kan interveneres hele vejen fra jord til bord. Endelig indeholder den bestemmelser for involvering af tredjepartsorganisationer i kontrolsystemet.

Den sidste foranstaltning kunne blive et virkeligt gennembrud for en bedre fødevarekontrol, især hvis kompetente private aktører får lov at operere uafhængigt af stats-, virksomheds- og sektorinteresser. Loven blev fulgt op af en reorganisering af de ansvarlige administrative systemer i 2013 med skabelsen af en stærkere China Food and Drug Administration, som fik en klarere og mere enstrenget vertikal kommandostruktur. Det er for tidligt at evaluere resultaterne af tiltagene, men de viser en klar interesse fra den kinesiske ledelses side i at få styr på en ellers tilsyneladende uregerlig sektor.

Forbrugerne og mediernes rolle

Helt centralt i fødevaresektoren står forbrugertilliden. Forbrugerne er blevet en magtfaktor i Kina, og de stemmer med fødderne. Hvis skandalerne bliver ved med at rulle, bliver det sværere og sværere for de statslige og kommercielle nøgleaktører at overbevise forbrugerne om, at de skal vælge kinesisk i supermarkedet. Man har fx i de sidste år kunnet observere lange køer af fastlandskinesere ved supermarkeder i Hong Kong, hvor de ville købe modermælkserstatning og tage det med hjem.

Derudover støtter medierne ofte forbrugerne, og både de almindelige og de sociale medier har øjnene stift rettet på problemerne i fødevaresektoren. For at holde korrupte embedsmænd i skak og afskrække ofte uafvidende bønder og skrupelløse forretningsfolk fra at benytte ulovlige metoder har styret lært at bruge medierne som en vagthund i snor, der kan opsnuse og afsløre grove overtrædelser af fødevareloven. Derfor er censuren inden for dette område også blevet slækket en del de seneste år.

Men omfanget af skandalerne og deres vedholdenhed har nok overrasket topledelsen i Beijing, og forsøgene på at bruge medierne i egen favør har med webmedierne som katalysator ofte udstillet en mere og mere inkompetent partistat ude af stand til at garantere befolkningens grundlæggende krav på fødevaresikkerhed.

Partistatens ofte krampagtige forsøg på at berolige befolkningen fik bl.a. et lokalt regeringskontor til at udsende en udtalelse om, at de mange svin i Huangpufloden var omkommet ved for kolde nattemperaturer i Shanghai-området. Dette førte straks til latterliggørelse på nettet, hvor en netborger skrev, at det var mere sandsynligt, at grisene havde begået kollektivt selvmord.

Staten har også taget bløde midler i brug for at påvirke den offentlige mening, fx det nationalistiske madprogram „A Bite of China", der uden at komme ind på fødevareproduktionens iboende problemer og dens katastrofale ødelæggelser af miljøet koncentrerer sig om det mangfoldige, ofte meget sofistikerede kinesiske køkken. Charmeoffensiven har været en succes. Unge kinesere, der normalt hellere vil dø end indrømme, at de ser statskanalen CCTV, er alligevel stimlet sammen foran fjernsynsskærmene for at nyde en bid nationalisme i kulinarisk form.

Det er ikke mere de traditionelle medier som aviser og tv, der dikterer

Modermælkserstatning og andre mælkeprodukter fra mejeriselskabet Sanlu var populære, indtil det i 2008 blev afsløret, at Sanlu tilsatte plastikstoffet melamin og markedsførte produktet som et „magisk proteinpulver". Mindst seks småbørn døde af at spise det forgiftede mælkepulver. (Foto: xiao8ge.com).

hvilke sager der får opmærksomhed, men derimod den blomstrende blogosfære.

Mistroen til regeringen og dens fejlslåede garantier har ansporet udbredt civil netaktivisme på trods af den fortsatte censur, ofte i form af kritik og latterliggørelse. En app, der via et kort advarer brugeren om, hvor de nærmeste aktuelle skandaler er brudt ud, blev downloadet over 200.000 gange i den første uge. Et netbaseret opslagsværk over sager om brud på fødevaresikkerheden gik ned blot to timer efter lanceringen, da 25.000 mennesker ville ind på siden samtidig. Da der florerede falsk kød på markedet i og omkring Shanghai, var det på nettet, man tidligst kunne finde ud af, hvordan man kunne skelne mellem ægte lammekød og farvet rottekød.

Der tegner sig i stigende grad et omrids af en offentlig sfære, der, stillet overfor en inkompetent stat, tager sagen i egen hånd. Selv om Kina stadig mangler uafhængige forbrugerorganisationer som det danske Forbrugerråd, kan man altså finde virksomme græsrødder.

Grænserne for det acceptable rykker sig dog hele tiden, og det er stadig risikabelt at lægge sig ud med partistaten, som frygter den offentlige sfæres destabiliserende effekt i forhold til udviklingen af et såkaldt harmonisk samfund.

Dette forbehold over for befolkningens evne til selvjustits kom til udtryk i 2008 under melaminskandalen, da Zhao Lianhai, hvis søn blev syg som følge af inficeret modermælkserstatning, forsøgte at organisere modstanden mod de magtfulde bagmænd i mejeribranchen. Han krævede bl.a. en national mindedag for ofrene og lavede en hjemmeside, der skulle rådgive forældre i, hvordan de kunne sagsøge mejeriselskaberne. Efter gentagne gange at være blevet chikaneret af myndighederne, uden at han stoppede sine aktiviteter, blev han anholdt i 2009 og sigtet for at „fremprovokere ballade og anspore offentlig uorden". Den 10. november 2010 blev han idømt to år og seks måneders fængsel. Han blev dog senere løsladt grundet dårligt helbred.

I sidste ende havner aben hos myndighederne, der internt har så mange forskellige, modstridende interesser, at det svækker viljen til at sikre nationens fødevarer. For som mange internetbrugere pointerer: „Hvis partiet blot stræbte efter at overholde reglerne for fødevarer lige så strengt, som de censurerer medierne, ville alle problemer blive løst i løbet af en enkelt dag".

Er fødevaresektoren uregerlig?

1,3 mia. kinesere vil gerne kunne spise hver dag uden frygt for helbredet. Der er Kina desværre ikke endnu. De sidste års tiltag til en forbedring af fødevarekontrollen har været meningsfulde, men den kinesiske ledelse mangler stadig at vise, at sektoren virkelig kan styres. Kvalitetskontrollen har langt fra vundet forbrugernes tillid, og de vil fortsat stemme med fødderne i det omfang, det er muligt – altså ved at købe varer andre steder, fx i Hong Kong, eller ved at købe importerede produkter, som fx økomælk fra Thise eller kød fra Danish Crown.

Men denne mulighed er trods alt forbeholdt et lille mindretal. Imens må det store flertal lukke øjnene og tænke på noget andet, når de sætter tænderne i kinesisk mad. Det er langt fra sikkert, de spiser, hvad de tror, de gør.

Jørgen Delman er professor og Thøger Kersting Christensen BA studerende på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet.

Bøger om emnet:

Delman, Jørgen, Minhong Yang (2012). „A Value Chain Gone Awry: Impications of the 'Tainted Milk Scandal' in 2008 for Political and Social Organization in Rural China". Bislev, Ane, and Stig Thøgersen. „Organizing Rural China - Rural China Organizing". Lanham (Maryland) etc.: Lexington Books, pp. 205-221.

GLORVÆRDIGE TIDER på kinesisk

Teksten til rockbandet *Beyonds* hyldest til Nelson Mandela (se side 19) findes både på kantonesisk, kinesisk og engelsk og er oversat til dansk for Kinabladet af Signe Overgaard. Hun har medsendt den kinesiske tekst, både i skrifttegn og i *pinyin*, så Kinabladets sproginteresserede læsere har lidt beskæftigelse til en ledig stund.

光辉岁月
钟声响起归家的讯号
在他生命里彷佛带点唏嘘
黑色肌肤给他的意义
是一生奉献 肤色斗争中
年月把拥有变做失去
疲倦的双眼带著期望
今天只有残留的躯壳
迎接光辉岁月
风雨中抱紧自由
一生经过彷徨的挣扎
自信可改变未来
问谁又能做到
可否不分肤色的界线
愿这土地里 不分你我高低
缤纷色彩显出的美丽
是因它没有分开每种色彩

Guānghuī suìyuè

Zhōngshēng xiǎngqǐ guījiā de xùnhào
zài tā shēngmìng lǐ fǎngfú dài diǎn xīxū
hēisè jīfū gěi tā de yìyì
shì yīshēng fèngxiàn fūsè dòuzhēng zhōng
niányue bǎ yōngyǒu biànzuò shīqù
píjuàn de shuāngyǎn dài zhe qīwàng
jīntiān zhǐyǒu cánliú de qūqiào
yíngjiē guānghuī suìyuè
fēngyǔ zhōng bàojǐn zìyóu
yīshēng jīngguò pánghuáng de zhēngzhá
zìxìn kě gǎibiàn wèilái
wèn shuí yòu néng zuòdào
kěfǒu bù fēn fūsè de jièxiàn
yuàn zhè tǔdì lǐ bù fēn nǐ wǒ gāodī
bīnfēn sècǎi xiǎnchū de měilì
shì yīn tā méiyǒu fēnkāi měi zhǒng sècǎi

Ny bog på dansk om Mao Zedong

EN LANG HISTORIE OM KINESERNES LIDELSER

Af Gert Holmgaard Nielsen

Hvem var Mao Zedong? Hvem var Den Store Rorgænger? Var han Kinas befrier? Eller var han bare en ny undertrykker?

Mao, den rødeste sol i kinesernes hjerter – sådan blev han lovprist i en af kulturrevolutionens propagandasange – hvilken farve havde solen i hans eget hjerte? Ville han det bedste for kineseren i rismarken, eller var han ganske enkelt Kinas eget bud på en Hitler?

I Vesten hælder mange netop til at sammenligne Kommunistkinas Mao Zedong med Nazitysklands Adolf Hitler. Forfatteren Jung Chang, der voksede i Maos Kina, men som kort efter hans død fik en dengang sjælden mulighed for at forlade landet – det var i 1978 – har i sin mastodontbiografi „Mao – den ukendte historie" fra 2005 beskrevet ham som et rent monster. Hun gik så vidt, at mange vestlige eksperter anklagede hende for utroværdig brug af anonyme kilder og for at fordreje kendte kilder.

Kritikken af Jung Changs store værk var så vedholdende, at den enkelte læser måtte stå tilbage med begrundet tvivl om, hvorvidt det var klogt overhovedet at gå i gang med bogen. Andre mere professionelle historikere som Jonathan Spence og Philip Short har givet grundige biografier af Mao, men nu har vi så for første gang på dansk fået et alternativ til Jung Changs biografi. Det er en – lidt mindre – mastodont skrevet af den norske historiker Torbjørn Færøvik.

Thorbjørn Færøvik: Maos Rige
Forlaget Sohn 2013

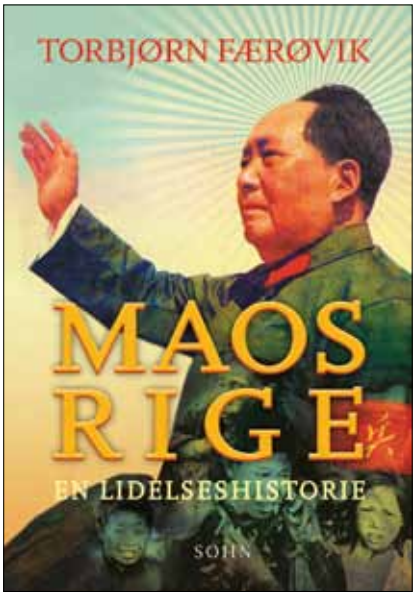

Allerede inden man åbner den danske udgave, ved man, hvor han står. Bogens undertitel, „En lidelseshistorie", siger det hele. På det punkt var Jung Chang dog mere neutral. Grundlæggende er det godt, at vi får den slags bøger på dansk. Der er naturligvis masser af litteratur tilgængeligt på engelsk, men hvis vores viden om Kina for alvor skal kunne slå rod, så skal den præsenteres på dansk.

Så langt, så godt.

Med Torbjørn Færøviks bog har vi fået en overskuelig og velfortalt fremstilling af, hvordan Mao formede sit Kina. Vi læser om de sidste år af borgerkrigen, om den ulyksalige kampagne Det Store Spring Fremad med de formentlig mere end 40 millioner døde, den kulturødelæggende og borgerkrigslignende kulturrevolution samt alt det før, imellem og efter, som kostede blod, sved og tårer for den menige kineser. Og vi læser et stykke videre om den arv, som Kinas nye ledere forvaltede efter Mao. Kinas nyere historie er ufatteligt dramatisk. Der er god dækning for bogens undertitel.

Samtidig fortæller undertitlen dog også om forfatterens forudfattede syn på hele den fortælling, som han fremlægger. Thorbjørn Færøvik falder desværre i den grøft, som også Jung Chang faldt i. Det er nemt at finde ud af, hvad man skal mene om Mao Zedong, når man tæller de døde, men når man sætter pennen til papiret, er det ikke desto mindre vigtigt at holde en balancegang i sine formuleringer, så man fremstår troværdig. Torbjørn Færøvik tyr desværre ofte til at bruge ironi, at fremsætte forudfattede meninger og nogle gange til at kaste sig ud i det rene gætteri; alt sammen med det formål at understrege en dramatisk pointe.

Her er kun plads til to små eksempler:

På side 134 skriver forfatteren: „Et stort antal brevskrivere blev senere straffet, fordi de havde vovet at kritisere Kinas store og ærerige kommunistiske parti og dets altid korrekte politik". Ironien flyder, og den underminerer troværdigheden.

På side 152 beskrives anlæggelsen af Den Himmelske Freds Plads i 1958-59: „Som ventet fik de flade sten, der blev placeret der, hvert sit nummer, så Maos tinsoldater kunne vide, hvor de hørte til". Hvorfor bruge et ord som „tinsoldater"?

Thorbjørn Færøvik skriver i bund og grund godt og letlæseligt. Han er en glimrende fortæller, men det er et underliggende problem, at han hele tiden lader sine små spydigheder sive ud på nærmest hver eneste side. Mao Zedong har ansvar for rigtig meget, men når man skal beskrive det, må man lade fakta tale for sig selv. Fakta alene kan faktisk være udfordring nok for læseren, for bogen er fyldt med personlige og relevante rædselsberetninger fra ofre og vidner til de mange uhyrligheder, som fandt sted, mens Mao levede.

Bortset fra Færøviks ironi og andre dramatiske virkemidler er hans bog dog bestemt læsværdig. Det, som man i hvert fald kan bruge den til, er at få samlet op på pointerne i en række nyere bøger på engelsk, som på forskellig vis har behandlet Mao Zedong og konsekvenserne af hans politik. Færøvik citerer flittigt, og det giver i sig selv en dramatisk effekt – en relevant en af slagsen vel at mærke. Derudover har Færøvik selv begået en række interviews med folk, som har oplevet Kulturrevolutionen.

Desværre har forlaget sjusket med korrekturlæsningen. Alt for ofte optræder stavefejl, manglende ord, meningsforstyrrende tegnsætning og også nogle gange en decideret manglende logik. Ærgerligt i så flot opsat en bog.

Moderskab i det moderne Kina

MØDRE ØNSKER BØRN AF HØJ KVALITET

Byernes middelklassekvinder gør op med deres egne mødres måde at være forældre på.

Af Michala Hvidt Breengaard

At blive mor blandt den veluddannede middelklasse i Kinas hovedstad Beijing ligner på mange måder det at blive mor i København. På trods af at moderskab i stigende grad forløber ensartet i mange lande, er der dog stadig kulturelle forskelle, som betyder, at moderskab erfares og praktiseres anderledes i nutidens Kina end i dagens Danmark.

Få men gode børn

Kinas etbarnspolitik er uden sammenligning et af de mest gennemgribende befolkningspolitiske tiltag, verden længe har set. Ikke bare er den kinesiske familiestruktur ændret til, hvad man kalder en fire-to-en-struktur, dvs. fire bedsteforældre, to forældre og et barn, selve kulturen omkring børn og forældreskab er også ændret. Hvor et ældre kinesisk ordsprog siger, at „mange børn giver stor lykke", er fokus i dag flyttet fra lykken ved de mange til det særligt vellykkede enkelte barn.

Jagten på et barn af høj kvalitet

- „Vi håber, hun får en sund krop og en god og sund personlighed".

- „Jeg mener, at den gamle generation er anderledes. Nu får vi mere international information via internettet. Så vores måde at tænke på er blevet udvidet".

- „Vi har denne tradition med den første måned, fordi vi frygter, at leddene vil åbne sig, så nu undrer vi os over, hvor mange kvinder i Danmark der har ledsygdomme".

- „*Yue sao* lærte os, hvordan vi skal holde barnet, skifte ble og bade barnet".

Sagt af fire mødre, som artiklens forfatter interviewede i Beijing.

sætter ind allerede, før kvinden bliver gravid, hvor de rigtige næringsstoffer indtages, og under graviditeten, hvor næringsstofferne suppleres med mere åndelig næring så som musik og gerne klassisk. Når barnet endelig er født bliver spørgsmålet, hvilke dannelseskurser, det skal tage, hvordan det skal motiveres og inspireres.

Og disse håb, refleksioner og valg skal helst ske på baggrund af den nyeste forskning i børns udvikling og behov. Dette gælder selvfølgelig ikke for alle kinesiske forældre eller børn. Der er enorme forskelle mellem by og land, ligesom der er store forskelle blandt folk i storbyerne, hvor disse refleksioner omkring opdragelse er mest fremtrædende. Beskrivelsen passer mere præcist på en gruppe middelklasse mødre fra Beijing, som jeg interviewede i forbindelse med mit ph.d. projekt.

Disse kinesiske middelklassekvinder i storbyerne er om nogen i gang med at forandre forældreidealet, hvilket betyder et opgør med den tidligere generations forældreskabspraksisser og især med deres egne mødre. De er i høj grad inspireret af vestlig og gerne amerikansk børneopdragelse, og de mødre, jeg har talt med, var både optagede af at gøre karriere og at være så meget så muligt sammen med deres børn. De var veluddannede og belæste, og deres måde at være mor på ligner på mange måder de former, jeg møder blandt den danske middelklasse.

Det er her værd at huske på, at ændringen fra mange børn til få ikke kun er et kinesisk fænomen. Også i Danmark får kvinder færre børn, og globalt set har den faldende fertilitet måske nok ændret synet på børn fra et blik på kvantitet til kvalitet. Selvom kulturen omkring moderskab og børn er ændret, særligt i Kina, men også globalt set, og selvom disse ændringer måske i stigende grad giver kvinder samme erfaringer med moderskabet, så er der stadig forskelle, og nogle af dem handler om forståelsen af kroppen.

Moderskab som krop og kultur

Man forstår ofte barnets fødsel som starten på moderskabet. Men at blive mor kan også ses som en tilblivelsesproces, der består af graviditet, fødsel og den efterfølgende tid med barnet. At blive mor er både en kropslig og kulturel begivenhed. En gravid kvinde vil erfare, hvordan kroppen forandrer sig, hun vil, hvor end hun befinder sig, være gravid i omtrent lige lang tid, hun vil føde, og måske vil hun også begynde at producere mælk.

Erfaringen og fornemmelsen af kropslige forandringer er dog bundet til, hvordan vi forstår kroppen, og derfor kan selv kropslige omstændigheder være særdeles forskellige, alt efter om det er Kina eller Danmark.

Jeg stødte på en af disse forskelle, da jeg diskuterede mit projekt med en kinesisk bekendt. Det jeg særligt studsede over var, at han gentagne gange refererede til kvinders ti måneders graviditet. Først slog jeg det hen, så rettede jeg, og så undrede jeg mig igen og begyndte at spørge andre venner. Og ganske rigtigt var svaret, at i Kina er kvinder gravide i ti måneder.

Dette har selvfølgelig ikke så meget at gøre med den egentlig tilbragte tid som gravid, som det har med, hvordan tiden opgøres. Hvor vi i Danmark bruger den gregorianske kalender, bliver graviditeten til ti måneder, når den beregnes efter månekalenderen.

En anden forskel i forståelsen af moderens krop handler om tiden efter fødslen. Denne tid blev bragt op i mine interviews, fx under et interview med Wei og hendes mand Zhong, som var et af de sidste, jeg foretog under et ophold i Beijing i foråret 2013.

De var begge veluddannede, re-

flekterende, og som mange af de andre, jeg havde interviewet, var de meget interesseret i min viden om det at blive mor. Efter interviewet spurgte de mig om forskellene mellem moderskab i Kina og Danmark. Jeg tænkte mig lidt om og besluttede så at tage udgangspunkt i en historie, der berørte moderskab som krop og kultur. En historie de selv havde fortalt mig, historien om *zuò yuè zi* (坐月子), en tradition, der direkte oversat betyder at 'sidde måneden'. Jeg forklarede dem, at kvinder i Danmark ikke udøver de for- og påbud, der er forbundet med traditionen, og som skal skabe balance i den nye moders krop. Wei og Zhong spurgte nu forundret, om danske kvinder ikke fik problemer med leddene, og om min egen mor ikke følte kulde i knæene om vinteren, og jeg fortalte, at dette syn på kroppen ikke er en del af moderskabet i Danmark.

At sidde måneden

Traditionen *zuo yue zi* kan spores tilbage til Song-dynastiet (960-1279), men går ganske sikkert meget længere tilbage. Efter fødslen og indtil månen har været igennem en hel cyklus, er den nye mor 'i måneden' – det kinesiske tegn 月 **(***yuè)* er det samme for måne og måned.

At 'sidde måneden' er karakteriseret ved en række forbud og forskrifter for, hvad nye mødre må spise, drikke eller røre ved. Fx bliver de advaret mod at komme i kontakt med kolde ting såvel som at blive udsat for vind. Forbuddene omkring vind og vand skal forhindre kvinden i at blive kold og sikre en beskyttelse af knogler og led senere i livet, da vind og vand åbner leddende og lader kulde ind. Derfor må de nye mødre ikke gå i bad, børste tænder eller vaske hår i den første måned efter fødslen. I stedet bør de holde sig varme og spise 'varme' fødevarer.

De varme fødevarer handler ikke nødvendigvis om temperatur, men om fødevarernes placering i *yin* og *yang*-systemet. Ideen er her, at visse fødevarer, så som ingefær, kylling og eddike, fremkalder varme *(yang)*, hvor andre fødevarer, fx mange typer frugt og grøntsager, fremkalder kulde *(yin)*. Påbuddene bygger på en forståelse af fødslens forstyrrelse af kroppens *qi*, den vitale livskraft, der forårsager en ubalance i kvindekroppen. De ritualer, som Wei og mange af de andre kvinder, jeg interviewede, havde fulgt den første måned, var altså med til at sikre dem en fortsat sund krop.

Omsorg for moderen

Traditionelt anser man kvindens mor eller svigermor for at være *zuo yue zi*-eksperten, og ofte flytter mor eller svigermor ind, så hun kan tage sig af (sviger)datteren. Det er ikke uden problemer. Selvom mange af de kvinder, jeg talte med, værdsatte anbefalingerne omkring mad og den hjælp de fik, så udtrykte de fleste nogen ambivalens, især i forhold til de manglende bade. Og nogle måtte kæmpe en del med (sviger)mødre, som stod stejlt på restriktionerne.

Blandt de mere velhavende er det populært at hyre en førstemånedsplejerske *yuè sǎo* (月嫂), altså en kvinde, som er specialiseret i at tage sig af den nye mor den første måned. *Yue sao* forventes både at tage sig af barnet, fx ved at stå op om natten, men hun skal også, og måske især, sørge for at den nye mor spiser rigtigt og sørge for, at hun lærer at passe det lille nye barn.

Generelt synes der at være en større omsorg for den nye mor, end jeg har stødt på i vestlige samfund, herunder det danske. De kvinder, jeg talte med i Beijing, havde mere hjælp, ikke mindst fordi de kunne betale de oftest meget dyre barneplejersker, men også på grund af en forventning om, at familien støttede og hjalp. En forventning, der dels bunder i forståelse af behovet for særlig mad og omsorg og dels i en anerkendelse af, at den nye mor ikke nødvendigvis instinktivt ved, hvordan hun skal tage sig af den nyfødte. Denne omsorg og indsigt kunne vi måske lære noget af i Danmark.

– – –

Michala Hvidt Breengaard er cand. scient.soc. og ph.d.-stipendiat på Sociologisk Institut, Københavns Universitet.

Efter en fødsel tilbringer mange kvinder en måned i et omsorgscenter, hvor de skal hvile ud og overholde en del forskrifter, der kan gavne helbredet. Det er en over tusind år gammel tradition. Billedet er fra CareBay maternity care center i Shanghai. (Foto: Scanpix).

Jade – et smykke, et stykke kultur, en investering

EN KEJSER SKREV 600 DIGTE OM JADE

Et kinesisk ordsprog: Mennesker kultiverer jade, og jade kultiverer mennesker.

Af Henrik Kloppenborg Møller

Jade har haft en central plads i den kinesiske verdensforståelse i årtusinder. For mange er jade nærmest synonymt med Kina. I ingen andre civilisationer har jade haft så bredspektret og historisk vedvarende brug og betydning som i Kina, og få materialer har fascineret kinesere i samme grad som jade.

Ud fra en idé om, at kineseres forhold til jade kan give et indblik i deres antagelser om både objekter, mennesker, samfundet og den åndelige verden, har jeg gennemført studier i grænsebyen Ruili i provinsen Yunnan. Byen er knudepunkt for den kinesiske import af jade fra miner i Kachinstaten i det nordlige Myanmar.

Mens guld omsmeltet til barrer i et givet marked i vid udstrækning kan forventes at blive handlet til bestemte priser i forhold til deres vægt, er der grænser for jadens fysiske omformning (materialet kan for eksempel ikke smeltes), og hver jadesten handles og prissættes enkeltvis i forhold til en række af kriterier. Snarere end at „destillere" en jadesten til et rent, standardiseret materiale og at reducere dens værdi til mængden eller vægten af dette materiale, vurderer de handlende hver enkelt jadesten mere helhedsorienteret som et unikt objekt med egne potentialer. I fraværet af en standardiseret og „objektiv" vurderingsmetode forhandles jade i Ruili på baggrund af de handlendes viden om og tro på de markeder, hvor jaden sælges, såvel som både på jadens mytologiske og materielle egenskaber.

Købere og sælgere af jade må have en opdateret viden om udviklinger på lokale, regionale og nationale jademarkeder for at lave en god forretning. Disse markeder har oplevet en voldsom stigning i salget og priser i takt med, at grænsehandelen mellem Kina og Myanmar officielt blev genåbnet fra 1988, og jade i Kinas reformperiode er blevet gjort til genstand for massive investeringer.

Jade ankommer til Ruili som sten dækket af et lag uigennemsigtig „hud". I denne fase må jadehandleren gætte sig til, hvilket materiale der gemmer sig under „huden". Her er en sten, hvor huden er delvist slebet af.
(Foto: ©Henrik Kloppenborg Møller).

Det grønne guld

Der findes to typer jade – jadeit og nefrit. Begge typer betragtes som jade (*yù* 玉), men jadeit er ofte flere hundrede gange dyrere end nefrit. I Ruili handles næsten udelukkende jadeit, der anses for at være et anderledes materiale end den mere almindelige kinesiske type jade, nefrit.

Mens den vestlige gemmologiske videnskab vurderer forskellen mellem jadeit og nefrit som et udtryk for forskellige mineralsammensætninger med bestemte fysiske egenskaber, udtrykkes forskellen i den kinesiske videnstradition mere metaforisk via farver fra dyreriget.

Mens udskårne stykker af nefrit fundet i udgravninger i Kina kan dateres mindst otte tusinde år tilbage, blev jadeit først kendt i Kina omkring det 13. århundrede. Materialet blev introduceret til Kina fra svært tilgængelige miner i den bjergrige Kachinstat i det nordlige Myanmar –tilsyneladende ved et tilfælde. Ifølge legender samlede en muldyrdriver fra provinsen Yunnan en sten op i Kachin, som han brugte som modvægt i den ene saddeltaske. Da han kom hjem, faldt stenen på jorden og knækkede, og han opdagede en gennemskinnelig dybgrøn farve indeni. I 1788 fik Qing-kejseren Qianlong iværksat en storstilet import af jadeit som tribut fra kong Bodawpaya i det nuværende Myanmar.

Qianlong var grebet af en nærmest manisk besættelse af jade. Han skrev mere end 600 digte om jade, der blev skåret ind i ofte ældgamle jadesten. I takt med en række dramatiske begivenheder i Kinas moderne historie er de fleste gamle jadestykker forsvundet fra kejserpaladserne og endt hos private samlere, forretningsmænd og museer i Kina og udlandet. Afhængig af deres kvalitet, alder og hvem der tidligere har ejet dem, kan et sådant gammelt jadestykke indbringe millionbeløb på auktioner.

Jadebyen Ruili

Den kinesiske efterspørgsel på jadeit har formet den økonomiske udvikling i Ruili. Omtrent en fjerdedel af byens befolkning på 200.000 er beskæftiget i jadehandlen. Byen har seks store jademarkeder, mere end ti skoler for jadeudskæring og over 8000 jadeforretninger. Omtrent halvdelen af byens befolkning er hankinesere, mens resten udgøres af dai, jingpo, de'ang, lisu, achang og forskellige burmesiske grupper som bamar, kachin og rohingya. De store forretninger kontrolleres især af hankinesere fra østkinesiske provinser, mens lokale kinesere driver mindre familieejede butikker.

Adgangen til de lukrative jademiner i Kachinstaten spiller en væsentlig rolle i den igangværende væbnede konflikt mellem kachinfolket og

burmesiske regeringstropper. Der var større militære slag under mit studiearbejde, hvor regeringstropperne erobrede jademiner fra kachinfolkets uafhængighedshær. Efter sigende bliver mange arbejdere i de regeringskontrollerede miner betalt med heroin, og minerne har været epicenter for en voldsom spredning af hiv i hele regionen, hvilket især har ramt de etniske minoriteter i området omkring Ruili.

På grund af krigshandlingerne i Kachinstaten køber de fleste kinesiske jadehandlere i Ruili deres jadesten i Mandalay eller på de årlige jadeauktioner i Myanmars hovedstad, Naypyidaw. Disse sten er kontrolleret af Myanmars regering og belagt med høje skatter. Da regeringstropperne kontrollerer vejene i området omkring minerne, smugles sten af kachinfolkets uafhængighedshær ind i Ruili på motorcykler ad de gamle stier langs den tusind år gamle karavanevej fra Yunnan gennem det nuværende Myanmar.

På baggrund af deres fælles modsætningsforhold til Myanmars regering har det primært kristne kachinfolk allieret sig med sunnimuslimske rohingyaflygtninge i Ruili, der fungeer som mellemmænd i handlen og ofte kan sælge deres sten billigere end hankinesere.

For Ruilis jadehandlere er adgangen til etnisk organiserede netværk af udbydere og mellemmænd essentiel for at få gode priser. Ligeledes er det nødvendigt, at de er opdaterede med aktuelle handelspriser ikke bare på de forskellige markeder i byen, men også i minerne i Kachinstaten, på de større markeder og auktioner i Myanmar samt i byer som Beijing, Shanghai, Guangzhou og Hong Kong. Sådanne informationer fås via telefonopkald, sms'er og sociale netværk.

Filosoffernes sten

Mange af de egenskaber, som folk i Ruili tillægger jade i dag, har rødder i traditionel kinesisk litteratur, medicin, filosofi og religion. Man kan opsummere jadens historiske funktioner og betydninger i forskellige kategorier. For det første har jade været brugt som et medie til kommunikation. Materialet har været brugt i rituelle ceremonier som et middel til at kommunikere med ånderne. Jade bruges stadig som gaver og arveobjekter, hvor den kommunikerer sociale relationer og følelser mellem familiemedlemmer, primært i den kvindelige slægtslinje.

En kvinde fra Shanghai købte to jadearmbånd, fordi deres farvesammensætning mindede hende om hendes bedstemors armbånd. Hun mente, at armbåndene ville absorbere hendes sjæl og kærlighed, som ville blive givet videre til hendes datter, der skulle arve dem, når hun dør.

Jade er også blevet brugt som et synligt udtryk for identitet. Det har udtrykt materiel rigdom blandt kejsere, adelige og i de senere år også blandt Kinas voksende middelklasse, og brugen af materialet i guldmedaljerne under de Olympiske Lege i Beijing i 2008 samt navngivningen af månefartøjet „Jadekaninen" i 2013, understreger, at brug af materialet kan være udtryk for kinesisk national identitet.

Jade er yderligere blevet set som en manifestation af menneskelige værdier og egenskaber. Kongfutse (551-479 f.Kr.) kaldte jade for „Filosoffernes sten" og forbandt materialet med visdom, retfærdighed, medlidenhed, beskedenhed og mod.

Jadens *yin-yang*

Den værdifulde jade er skjult under en kampestenslignende „hud" i sten, der findes i klipper og floder. I provinsen Xinjiang har man i århundreder fundet jade ved, at kvinder går med bare fødder i Yurunkax-floden og føler sig frem til jadesten med tæerne, idet den kvindelige *yin* siges at tiltrække den mandlige *yang*, der udgår fra stenene. Umiddelbart fandt jeg det forvirrende, at folk i Ruili beskrev jade som både mandlig og kvindelig, hård og blød, aktiv og passiv. Men hvor sådanne egenskaber i vestlig forståelse ses som modsætninger, der udelukker hinanden, ses de i *yin-yang*-princippet som forudsætninger for hinanden. Folk i Ruili bruger også tiltrækningen mellem mod-

Jade siges at antage en mørkere farve, jo længere den bliver båret på huden. Mange kinesere ser det som et tegn på, at jaden absorberer dårlig livsenergi fra bæreren. Et jadearmbånd siges også at kunne beskytte mod uheld.
(Foto: ©Henrik Kloppenborg Møller).

Både materialets kvalitet og udskæringen er vigtig for jadens pris. Her er et stykke *mo yu* – jade, der er sort på overfladen, men grøn, når det gennemlyses. Udskæringen forestiller den kvindelige bodhisattva Guanyin og er sat i en ramme af hvidguld med diamanter.
(Foto: ©Henrik Kloppenborg Møller).

Studerende fra hele Kina strømmer til Ruilis jadeskoler for at uddanne sig til jadekunsthåndværkere. En stor jadeudskæring som denne tager det adskillige måneder at lave. For mindre udskæringer tager de dygtigere jadekunsthåndværkere op mod 10.000 kr. i timen. (Foto: ©Henrik Kloppenborg Møller).

sætninger som forklaring på, at kvinder bærer jadesmykker udskåret som den mandlige Buddha Fo, mens mænd bærer den kvindelige boddhisatva *Guanyin*.

Folk i Ruili forklarede ligeledes, at jade kan forhindre dårlige indflydelser eller uheld i at indvirke på kroppen. Eksempelvis kan et jadearmbånd forhindre en brækket arm, hvis man falder.

En kvinde i Ruili fortalte om en veninde, der ønskede at sælge en jadehalskæde. Dagen før salget drømte hun, at hendes tænder var lavet af jade. Hun besluttede derfor at beholde og bære jadehalskæden. Efter nogen tid antog jaden en mørkere, mere gennemsigtig grøn farve, og hun tog dette som et tegn på, at jaden reflekterede hendes kvindelige skønhed og at hun og stenen havde yuán fèn(缘分), det vil sige et skæbnebestemt forhold.

Samtidig kan jade også fungere som en aktiv stimulans i den menneskelige verden. Materialet kan forøge menneskers skønhed, og taoistiske videnskabsmænd drak eliksirer med pulveriseret jade for at opnå visdom og udødelighed samt for at forbedre blodgennemstrømning og seksuel potens. Folk i Ruili opsummerede ofte det tætte forhold mellem mennesker og jade med det udbredte ordsprog, at „mennesker kultiverer jade, og jade kultiverer mennesker" (*rén yǎng yù, yù yǎng rén*).

Jadehandlerne

I Ruili tegnede der sig et billede af to typer af jadehandlere. Den første type var udprægede forretningsmænd. Selvom de kendte til jadens mytologi, havde de ikke noget specielt forhold til materialet ud over som en handelsvare. Den anden type fortalte, at de „tror på jade" (*xiāngxìn yù*). Mange af dem er buddhister, ivrige tedrikkere og udøvere af *taiji* og forbinder materialet med en traditionel kinesisk kultur, som de modstiller med negative forandringer under Kinas modernisering.

En jadesælger forklarede: „Jade vil give dig held og beskytte dig, men kun hvis du tror på det". Ikke ulig eksempelvis et tempels funktion virker jadens materielle form her som en slags kulturelt anker og pejlemærke i en turbulent verden. Jadesælgeren fortsatte: „Det giver mig ro i sindet at røre ved jade. Jade har eksisteret i millioner af år. Men vi mennesker er meget unge. Når vi står overfor jade, er vi meget små. Vi kan ikke eje jade, men jade kan hjælpe os med at forstå vores plads i universet. Men nu om dage værdsætter folk ikke længere disse traditionelle forståelser af jade. De køber det bare som investeringer eller statussymboler".

Forskellige vurderinger

Det vigtigste i Ruilis jadehandel er at opbygge en indgående viden om jadens materielle egenskaber, hvilket omfatter evnen til at kunne gætte mængden og kvaliteten af jade inde i en sten, der er dækket af en overflade af uigennemsigtig „hud". Dette gør de ved nøje at undersøge denne overflade med fingrene, ved at lyse på den med en lommelygte og banke på den med en hammer. Erfarne sælgere og kunsthåndværkere kan med sådanne metoder fortælle, hvilken mine en sten kommer fra, ofte også hvor dybt i minen den har ligget.

I de senere år har lokalregeringen indført moderne gemmologiske metoder til at vurdere jade. Ved hjælp af eksempelvis refraktiv indeks analyse, der undersøger, hvordan lys gennemstrømmer et materiale, kan det fastslås, om et materiale er ægte jadeit. Men det er var kun turister, der benyttede sig af en sådan analyse, mens Ruilis professionelle jadehandlere svor til de gamle metoder. Dette skyldes blandt andet, at gemmologiske metoder kun kan klassificere et stykke materiale som ægte eller falsk, men ikke har en standardiseret skala til at vurdere dens kvalitet, endsige værdi.

Professionelle jadehandlere kan ved et øjekast vurdere, om en sten indeholder ægte jadeit, allerede inden huden er skrællet af eller stenen er skåret, og de gemmologiske metoder giver dem derfor ingen ny information. Da hver jadesten er unik, afhænger dens værdi i høj grad af personlige præferencer, eksempelvis hvad angår farvesammensætning og stilarter i udskæringerne. Ligeledes spiller troen på et stykke jades specielle egenskaber ind, når prisen forhandles. Som mange jadehandlere fortæller, så vælger de ikke et stykke jade, men jaden vælger dem.

Et gammelt kinesisk ordsprog siger, at „guld har en værdi, men jade er uvurderligt". Ordsproget udtrykker den høje værdi, som jade har for kinesere, både økonomisk og åndeligt. Men som mine studier i Ruili har vist, så giver ordsproget også mening set i lyset af den omfattende viden og tro, der tages i brug, når jade bliver vurderet og solgt.

Uvurderlig betyder her ikke kun af en høj værdi, men også svær at vurdere.

Antropolog Henrik Kloppenborg Møller er ph.d.-studerende ved Lunds Universitet.

– – –

Henrik holder foredrag i Dansk-Kinesisk Forening onsdag den 7. maj 2014. Se omtale af foredraget på bagsiden af dette nummer.

Kostbart brev fra Lu Xun

220 TEGN SKREVET I 1934 SOLGT FOR 6 MIO. KR.

Råd fra Kinas store forfatter: Lær et vestligt sprog frem for japansk.

Af Jette Mechlenburg

I Kina er der folk der har penge og køber luksusvarer. For tiden er Bourdeaux vine *in*, men også kunstkøb florerer. Noget nyt – eller har vi bare ikke hørt om det? – er en så sjælden genstand som et kort brev, skrevet af Kinas store forfatter, den venstreorienterede liberale intellektuel Lu Xun, der døde i 1936. Det blev solgt på en auktion i Hong Kong i november 2013 for 6,5 millioner yuan (5,8 mio. kr., dvs. 26.363 kr. pr. tegn).

Det håndskrevne brev på 220 tegn er skrevet den 8. juni 1934. Det er et svar på en forespørgsel fra en forlægger, der gerne ville vide, om han burde lære japansk. Lu Xun frarådede det:

„Den tid og de kræfter, der må bruges for at lære så meget japansk, at De kan læse en roman – og ikke blot forstå den delvist – vil svare til, hvad der kræves for at lære et europæisk sprog. Og der findes store europæiske værker. Hvorfor ikke bruge den energi, der skal bruges på at lære japansk, til i stedet at lære et vestligt sprog?".

Lu Xuns svar er ikke et særligt bemærkelsesværdigt skrift, og alligevel er det et samlerobjekt, fordi det bærer Lu Xuns navn. Brevet blev sat til salg af en privatperson, hvis identitet auktionshuset ikke har afsløret.

Auktionen er måske et udtryk for fornyet interesse for Kinas store forfatter. I det førkommunistiske Kina var han den moderne kinesiske forfatter, der suverænt undersøgte og ønskede at højne den kinesiske sjæl.

Skrev for almindelige mennesker

Da han ikke er så kendt herhjemme, kan det være på sin plads at benytte lejligheden til at genopfriske bekendtskabet med Lu Xun, der også har noget at sige nutiden.

Lu Xun blev født i 1881 i en veluddannet og velstående familie i Shaoxing i provinsen Zhejiang. Hans far døde af en uhelbredelig kræftsygdom, hvilket påvirkede drengen så meget, at han tog til Japan for at studere medicin. Men han afbrød studiet efter at have set en filmoptagelse, hvor en kineser, der var anklaget for at være spion, blev halshugget af japanere under den russisk-japanske krig. Chokeret over de kinesiske tilskueres fuldstændig apatiske udtryk indser han, at det er mere vigtigt at helbrede sine landsmænds åndelige sygdom end deres fysiske.

Fra da af helligede han sig helt litterære studier og forfatterskabet. Han vendte tilbage til Kina i 1909.

Lu Xun skrev i alle genrer. Flere af hans essays, i alt 16 bind, omhandler hans tanker om, hvordan man skulle skrive, for at almindelige mennesker kunne forstå det skrevne og tage det til sig. Han var også meget optaget af mulighederne for at forenkle det svært tilgængelige kinesiske skriftsprog.

Hans mest kendte litterære værker er *En gal mands dagbog* og *Den rigtige historie om Ah Q*. Begge er med i *Kinesiske historier,* der udkom på Syddansk Universitetsforlag i 1999. I sine sidste ti år i Shanghai skrev han udelukkende essays, breve og artikler til tidsskrifter – tiden var ikke til fiktion, mente han.

I Lu Xun parken i Shanghai findes det store Lu Xun Museum med en omfattende samling af hele hans livs litterære arbejder. Det kan varmt anbefales.

Lu Xun tilsluttede sig aldrig det kommunistiske parti, men bakkede det op.

Lu Xun var en fornyer af kinesisk litteratur, en modernismens digter, og selv om der altid var og siden har været et tvetydigt forhold mellem kommunistpartiet og Lu Xun, er nogle af hans essays og historier obligatorisk læsning i skolen i dag.

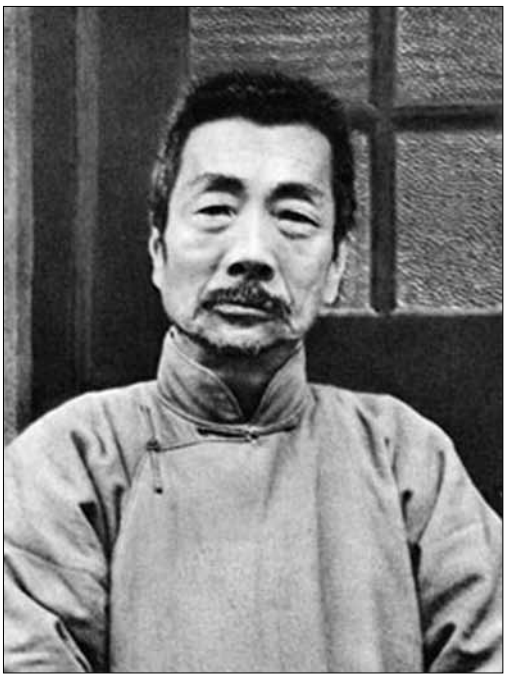

Lu Xun, den venstreorienterede forfatter, der ville højne den kinesiske sjæl. (Ukendt fotograf).

Lu Xuns brev fra 1934, der blev solgt på en auktion for knap seks millioner kr. (Foto: Auktionshuset China Guardian).

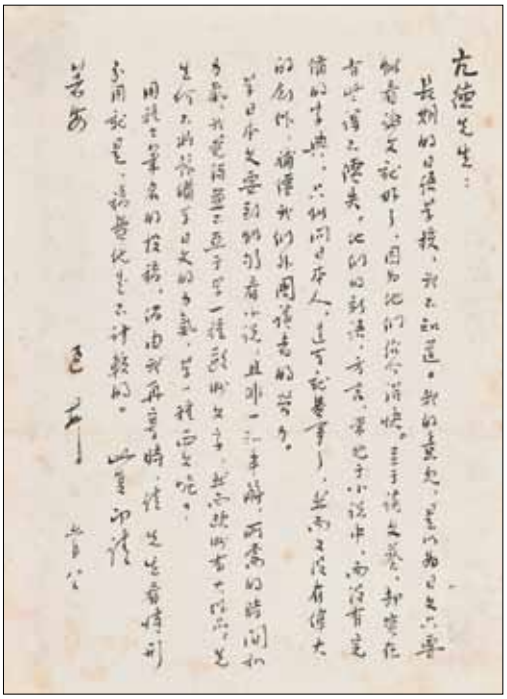

Kinas frie scenekunst

EN TANDLÆGE EJER ET UAFHÆNGIGT TEATER

Der er i Kina omkring 25 faste scenekunstgrupper, der i et vist omfang kan lave forestillinger uafhængigt af statens forskrifter.

Af Gritt Uldall-Jessen

I Danmark betegner „Uafhængige Scenekunstnere“ en interesseorganisation for de teatergrupper, der ikke er fast tilknyttet en bestemt fysisk scene, og som ikke har et fast driftstilskud og hermed en fast administration.

Således også i Kina. Men i Kina betyder „uafhængig” i relation til scenekunst først og fremmest, at grupperne er ideologisk uafhængige af det kommunistiske parti. De er ikke finansieret af staten, og de får ikke deres forestillinger sat op på statsejede teaterscener. De arbejder først og fremmest på privatejede scener med opførelser, eller de indgår i festivalprogrammer, hvor festivalen kan leje sig ind på statsejede scener.

Alle forestillinger skal, uanset om de sættes op på en stats- eller privatejet scene, godkendes af censuren. Manuskripterne skal indsendes til godkendelse, før de kan sættes op, og i teatersalene er der overvågningskameraer, der overvåger scene såvel som sal. Derudover er der inspektører, der møder op på teatrene og ser samtlige forestillinger.

Administratorer uden forstand på scenekunst

Jeg møder dramatikeren og digteren Sun Xiaoxing, der er uafhængig forsker inden for scenekunst, ved en konference i Beijing om muligheden for at samle de uafhængige scenekunstgrupper i en fælles organisation og kræve forbedrede vilkår for den frie scenekunst. Han er redaktør af bogen „Independent Theatre Cities Map“ (2012), der er et forsøg på at kortlægge den uafhængige scenekunst i Kina.

Han er født i 1986 i Tianjin, godt 100 kilometer sydøst for Beijing, men bor i Beijing. Han har en bachelorgrad i dramatik og er kandidatstuderende på Beijing Central Academy of Drama og underviser i scenekunst, film og tv på Tianjin Conservatory of Music.

Ifølge ham dækker betegnelsen „uafhængig” i Kina også forestillingernes indhold og formsprog.

„Vi bruger betegnelsen „uafhængig” inden for scenekunst også som et udtryk for, at forestillingen rent æstetisk er „uafhængig”, dvs. har et formsprog, der ikke efterligner det, der anvendes af de veletablerede teatre. Den uafhængige scenekunst er økonomisk uafhængig af staten og gør sig fri af det kommercielle markeds krav til en forestilling. Den kan i stedet opnå støtte fra fx scenekunstfestivaler og private kunstmæcener”, siger Sun Xiaoxing.

„Der er rigtig mange statsejede teatre i Kina, men de har ikke nok forestillinger at sætte op. Der er også det problem, at de, der administrerer scenerne, ikke har forstand på scenekunst”.

„Folk mister interessen, hvis scenerne kun bliver et talerør for regeringens propaganda”.

„Den uafhængige scenekunst henvender sig i højere grad direkte til folk om aktuelle samfundsproblemer og kan være med til at genetablere deres interesse for kunstformen. Når de uafhængige grupper spiller ved festivalerne, er det med til at påvirke og skabe fornyelse på de statsejede scener“.

„De uafhængige teatergrupper sætter også stykker op, fx på tomme, efterladte områder, der omdannes til et spillested, en scene. Det passer til de uafhængige scenekunstneres idé om at være i øjenhøjde med publikum rent indholdsmæssigt, men også konkret i form af det sted, hvor forestillingerne spilles”.

Betalte anmeldelser

Sun Xiaoxing peger på scenekunstmiljøets udbredte bekymring for, at den uafhængige scenekunst skal blive opslugt af markedet og dermed ikke længere gør brug af kunstformens kritiske potentiale. I den forbindelse ser han et stort problem omkring anmeldelser af scenekunst. Når folkene bag en forestilling betaler anmeldere for at skrive positivt om den, bliver anmelderne en magtfaktor, og miljøet bliver korrupt.

„Hvis man vil være uafhængig anmelder, skal man bruge sin egen faglighed. Man skal have som mål blot at være en uafhængig repræsentant for publikum”, siger Sun Xiaoxing.

„Den uafhængige scenekunst i Kina lægger vægt på selvrefleksion,

Artiklens forfatter, Gritt Uldall-Jessen, er uddannet dramatiker fra Dramatikeruddannelsen på Aarhus Teater i 1996 og cand. mag. i dansk fra Københavns Universitet i 2010. Hun arbejder freelance inden for områder som dramatik, dramaturgi, iscenesættelse, scenekunstnerisk tekst og aktionsscenekunst.

I juni 2013 havde hun som dramatiker et ophold som kunstner på Beijing Fringe Festival, støttet af Statens Kunstfond. Beijing Fringe Festival er en af de fem festivaler, hvor landets ca. 23 faste uafhængige scenekunstgrupper kan få opført deres stykker. De turnerer rundt i landet med deres forestillinger. I Beijing er der 13 scener, der er åbne for den uafhængige scenekunst, i Shanghai er der seks, i Guangzhou fire og i Hangzhou en.

Statens Kunstfond vil i efteråret 2014 stå bag et kulturfremstød i Kina.

samfundskritik og en udfordring af scenekunsten som genre. De uafhængige scenekunstnere vil befri forestillingerne fra karakter og dialog. Det bliver til et teater af ting, kroppe og multimedie.

De fleste inden for den uafhængige scenekunst kender hinanden, da de endnu ikke er så mange, og der finder en vis konkurrence sted om de få produktionsmidler, der er til rådighed, fortæller Sun Xiaoxing, men han kunne godt tænke sig at være med til at organisere de uafhængige teatre i en forening som den danske Uafhængige Scenekunstnere.

Han peger på Penghao Theatre i et fredet hutongområde i Beijing som et samlingssted. Her har der i flere år været holdt diskussioner om uafhængig scenekunst.

Væk med censuren

På konferencen i 2013 fremlagde ejeren og lederen af Penghao Theatre, Wang Xiang, en liste på otte punkter, der kan gavne de uafhængige teatre.

Hans hovedpointe er, at organisationer og relevante institutioner som fx Penghao Theatre, der arbejder med den uafhængige scenekunst, skal kunne opnå en status som almennyttige organisationer og derigennem undgå beskatning som „kommerciel virksomhed".

Et andet af de otte punkter omhandler afvikling af censur og overvågning, og at overvågningsaktiviteterne konverteres til en dokumentation af forestillingerne.

Hans plan er at aflevere dette „manifest" til de lokale myndigheder. Der var opbakning på konferencen til Wang Xiangs plan.

Oversættelse af vestlig dramatik

En anden uafhængig scenekunstner, Wang Chong (født 1982), der deltog i konferencen, er uddannet som jurist, men læser nu sceneinstruktion på The Central Academy of Drama i Beijing.

Han har sit eget teaterkompagni, Théatre du Rêve Expérimental, der i en årrække har turneret i hele Kina. Han er som instruktør optaget af researchbaseret dramatik. Han har været på researchrejser inden for scenekunst i Tyskland og USA, og senest har han iscenesat stykket „Ibsen in One Take" af Oda Fiskum i 2013 på Festival de Keuze i Rotterdam i Holland.

Wang Chong er også kendt for at have oversat flere stykker europæisk og amerikansk dramatik, fx „Hamletmaskinen" af Heiner Müller, „The Agony and Ecstacy of Steve Jobs" af Mike Daisey, „Vagina-monologerne" af Eve Ensler og andre stykker af Ionesco, Sarah Cane og Woody Allen. Han fortæller, at der er desperat brug for tidssvarende dramatik på kinesisk i Kina. Han bakker op om Wang Xiangs otte forslag og fastslår, at den uafhængige scenekunst vil have politisk uafhængighed.

En mærkesag, som også indgår i de otte punkter, og som er vigtig for Wang Chong, er spørgsmålet om censur. Han ser gerne, at censuren og kontrollen med den uafhængige scenekunst blev afviklet.

Afhængig af hjælp fra vennerne

Instruktøren Yiyun Cai er oprindelig uddannet som dramatiker på Shanghai Theatre Academy. Hun er født i 1984 i Shanghai, men bor i Beijing. Hun er sceneinstruktør og dramatiker. Hun har flere af sine egne produktioner bag sig og fik en forestilling, „Digtning", opført på Beijing Fringe Festival 2013.

Forestillingen gør brug af fem mundtlige historiefortællere og digtere, som optræder på scenen. De skriver i løbet af en forestilling på en tekst, som de fremfører. Man følger processen og refleksionerne omkring skrivearbejdet med digtene. Stykket lægger vægt på selve handlingen „at skrive digte" som en metafor for det at være til som menneske.

Jeg mødtes flere gange med Yiyun Cai under mit ophold i Beijing, men vi kommunikerer også via bloggen Weibo, efter at jeg er kommet hjem.

Hun definerer sig selv som uafhængig scenekunstner og kender til at arbejde uden for de statsligt ejede sce-

Fra forestillingen „Digtning", der blev opført i juli 2013 på Penghao Theatre under festivalen Beijing Nanluoguxiang Theatre. Fem historiefortællere og digtere optræder på scenen og skriver i løbet af forestillingen en tekst, som de læser op. At skrive digte er et udtryk for det at være til som menneske. (Foto: Li Yingwu).

ner, uden eller med ringe adgang til produktionsmidler.

„Jeg må ud og spørge en del om at gøre en vennetjeneste for mig, når jeg skal lave en produktion. Jeg søger om støtte til mine forestillinger i mit netværk. Jeg er også nødt til at have et arbejde ved siden af mit virke inden for den uafhængige scenekunst, fx skriver jeg som dramatiker for kommercielle tv-serier for at få råd til at arbejde med uafhængig scenekunst".

Uafhængighed fremmer mangfoldigheden

I et tomt prøvelokale på Beijing Central Academy of Drama møder jeg Ji Pei, der inden for det sidste år har været Vice Professor på The Central Academy of Drama. Her underviser hun morgendagens scenekunstnere i instruktion. Ji Pei er medlem af det kommunistiske parti og er selv sceneinstruktør. Jeg er interesseret i at høre, hvilke tanker hun gør sig om den uafhængige scenekunst – set inde fra en etableret uddannelsesinstitution.

„Den uafhængige scenekunst udgør en slags kraft i samfundet. Min forståelse af uafhængighed er, at den formår at gå fri, når andre forsøger at holde den fast. Den uafhængige scenekunst kan skubbe til den kinesiske scenekunst og få den til at udvikle sig. Når scenekunstnerne holder fast i deres integritet, fremmer det teatrets mangfoldighed".

„Når den kommercielle scenekunst bliver dårligere, så bliver den uafhængige scenekunst bedre. Investorerne kan se, at der er potentiale i den uafhængige scenekunst. Men den uafhængige scenekunst kæmper for at bevare sin kunstneriske integritet".

Tandlægen Wang Xiang arbejder dagligt på sine tre tandlægeklinikker for at kunne tjene nok til at eje og drive et uafhængigt teater i Beijing. (Foto: Kanghe).

Eksperimenterende kunst

Shao Zehui er en af organisatorerne bag den årlige Beijing Fringe Festival, der har eksisteret siden 2008. Han er født i 1977 og vokset op i Beijing. Han er sceneinstruktør og underviser på et center for kunstneriske uddannelser på Beijing Institute of Technology. Han er en af de fem personer, der udgør det kunstneriske råd for Beijing Fringe Festival. Rådet vurderer, hvilke stykker der skal sættes op på Beijing Fringe Festival og derigennem opnå produktionsstøtte.

Om begrebet uafhængig scenekunst siger han, at det uafhængige har med det eksperimenterende at gøre.

„Det er ikke påvirket af en kommerciel tankegang. Forestillingerne er heller ikke kontrolleret af en ideologi eller af en bestemt politisk dagsorden. Forestillingerne skal dog godkendes af staten, så de kan ikke være imod statens ideologi".

Censuren er for tiden mest opmærksom på, at det ikke er tilladt at bruge et vulgært sprog, og at der ikke er et pornoagtigt eller voldeligt indhold i forestillingerne, fortæller han.

Markedsøkonomi og pengedyrkelse

Tilbage til Penghao Theatre og dets ejer, Wang Xiang. Han er uddannet som tandlæge, og teatret kaldes populært for tandlægeteatret. Han har tre tandlægeklinikker og arbejder dagligt på dem for at kunne tjene nok til at drive teatret,

Penghao Theatre får en beskeden støtte fra distriktsmyndighederne. Hver dag må Wang Xiang lægge 2000 yuan (1800 kr.) til side af sin egen lomme for at kunne betale husleje og andre udgifter. Han giver som tandlæge rabat til scenekunstnere, hvis de skal have ordnet deres tænder.

Teatret drives af frivillig arbejdskraft. Wang Xiang tager ikke betaling for leje af sal i forbindelse med produktion og opførelse af scenekunst. Han står for den årlige internationale scenekunstfestival i Beijing, Nanluoguxiang Theatre Festival, der varer i op til tre måneder. Penghao Theatre er registreret som et lovligt teater, derfor kan der gennemføres en række aktiviteter på scenen. I år er det fx fjerde gang, at der har været afholdt en international teaterfestival her.

Wang Xiangs store engagement inden for den uafhængige scenekunst kommer af en bekymring over, hvordan virkningerne af, hvad han kalder den aggressive markedsøkonomi og dens pengedyrkelse igennem de sidste mange år har påvirket befolkningen. Han har en forestilling om, at folk har fået begrænset muligheden for at opdyrke deres intellekt, og at deres evne til at tænke som følge heraf er blevet forringet.

Men hvad har det med den uafhængige scenekunst at gøre?

„Uanset om du lige akkurat er begyndt at gå i teatret, eller om du læser medicin, jura eller til ingeniør, hvis du er et menneske, hvis du elsker livet og menneskene, så må du også elske kunsten. Kunsten er noget af det væsentligste for menneskeheden. Teatret er kunstens højeste form".

Mord eller selvmord?

EN KINESISK KRIMI OM DET AKTUELLE KINA

Af Pia Sindbjerg

Enigma of China – Mysteriet om Kina – er en krimi om dagens Kina. Den er skrevet af Qiu Xiaolong og har kriminalinspektør Chen Cao i hovedrollen. Handlingen udspiller sig i Shanghai, hvor vi føres rundt i mange af byens kroge, restauranter, bygninger og veje.

Vores helt Chen Cao stilles i „Mysteriet om Kina" overfor endnu en vanskelig opgave med at opklare et tilsyneladende selvmord begået af en højtstående kadre.

Vi er til møde i forfatterforeninngen, hvor kriminalinspektør Chen Cao er til foredrag ved en kontroversiel professor om *Enigma of China* (Mysteriet om Kina) – krimiens titel. Mens Chen holder pause, bliver han ringet op på sin mobil omkring en vigtig sag, der drejer sig om Zhou Keng, som tilsyneladende har begået selvmord.

Zhou Keng var direktør for Shanghai Byudviklings Komité og var to uger inden sin død blevet udsat på internettet for en såkaldt „menneskekøds ransagning" eller en „undersøgelse af menneskemasserne". Der hentydes til en personlig undersøgelse af ham på nettet, som skal have konsekvenser for ham i det virkelige liv, ikke kun på nettet.

Som resultat af dette var han blevet interneret på et hotel i Shanghai. Baggrunden var et foto af Zhou, hvor han ryger et meget dyrt cigaretmærke. Via massernes (netizens) fælles undersøgelse på internettet afsløres hans korrupte aktiviteter. For at undgå afsløring af andre partimedlemmer har partiets disciplinærgruppe i Shanghai besluttet at foretage en hemmelig internering af ham – en såkaldt *„shuanggui"*. Det betyder, at han ulovligt bliver holdt tilbage på et bestemt *(gui)* sted (her det luksuriøse Moller Villahotel) i en bestemt *(gui)* periode.

Netop dette beskriver kriminalinspektør Chen som et af Kinas mysterier *(Enigma)*. Denne praksis er indført som svar på den ukontrollable korruption i etparti-systemet, men er ikke godkendt i den Nationale Folkekongres, hvor alle love skal være godkendt.

Da kriminalinspektøren afbryder telefonsamtalen, får han i forfatterforeningens have øje på den skønne journalist Lianping og citerer Lu You fra Song-dynastiet: „Krusningerne, som engang viste hendes ankomst/ på let fod, i en sådan skønhed / at det skræmte vildgæssene til flugt".

Lianping spiller en rolle i opklaringen af Zhous tilsyneladende selvmord sammen med Chens kollega Yu, som er gift med Peiqin. Senere i krimien inviteres Chen Cao hjem til Yu og Peiqin til et herligt måltid, Shanghai-specialiteten „Otte kostbarheder" med de lækreste ingredienser som rejer, doufu, svinekød, jordnødder mv. Drikkevarerne er den berømte Dragebrønds te og Qingdao øl.

Når Chen Cao deltager i Shanghai Forfatterforenings møde, så er det ikke som kriminalinspektør, men som medlem af foreningen, da han er en anerkendt digter og oversætter af engelske værker til kinesisk, men ikke nok med det, han er også medlem af Shanghai kommunistiske partikomité. Netop dette medlemskab stiller ham i en yderst penibel og etisk vanskelig situation omkring opklaring af sagen om Zhou. Så begivenhederne går ikke helt op, når partiet på den ene side er ivrig efter at have Zhous død til at blive erklæret for selvmord, og kriminalinspektør Chen på den anden side skal beslutte, hvad han skal gøre – undersøge døden som et muligt mord og risikere at gøre ukendte magtfulde folk vrede eller søge den retfærdighed, som han netop i kraft af sin stilling skal stræbe efter. Hvad løsningen på dette dilemma bliver, skal jeg ikke røbe her. Den skal du som læser selv erfare.

Qiu Xiaolongs forfatterskab

Krimien giver et godt indblik i det kinesiske samfund i dag og de samfundsmæssige problemer via kriminalkommissær Chen Cao. Qiu Xiaolong har til dato udgivet otte bind, hvor *Enigma of China* er det seneste. Første bind udkom i 2001 (og oversat til dansk: *Mord på en rød heltinde*).

Efter læsning af tre af krimierne kan jeg se, at krimiforfatter Qiu Xiaolong skaber et bredt og nuanceret portræt af det aktuelle Kina samtidig med spændingen omkring „hvem gjorde det"?

Qui Xiaolong er født i Shanghai i 1953 og var selv medlem af Kinas forfatterforening og udgav digte, oversættelser og litteraturkritik. Han har siden 1989 været bosat i USA, hvor han har en MA og ph.d. i sammenlignende litteratur fra Washington University, hvor han også underviser i kinesisk litteratur.

I et interview bragt med ham i New York Times 23.12.2013 får han stillet en række spørgsmål om Kina, da mange via hans bøger betragter ham som ekspert i det kinesiske politiske og retslige system. Her røber han, at hans bog nr. 9 i serien vil udkomme i marts 2014 med titlen „Shanghai Redemption".

Qiu Xiaolong:
Enigma of China:
An Inspector Chen novel.
Sct. Martin's Press, New York, June 2013

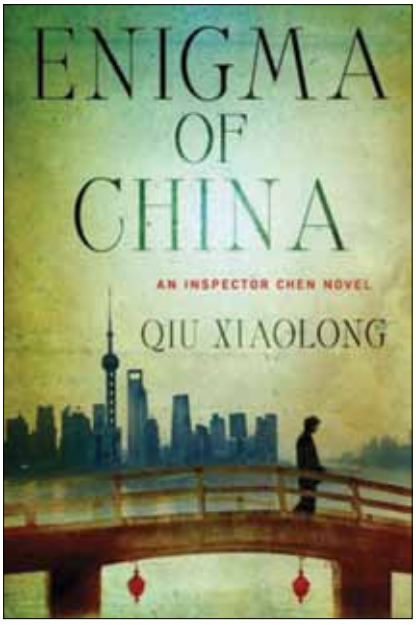

Mandela og Kina

MANDELA LÆRTE AF BÅDE MAO OG SUN TZU

Det sydafrikanske demokrati-ikon lagde afstand til både Dalai Lama og Taiwan. I dag er Kina Sydafrikas største handelspartner.

Af Flemming Ytzen

Umiddelbart efter meddelelsen om tidligere præsident Nelson Mandelas død udsendte det kinesiske propagandaapparat en instruks til landets medier om, hvorledes bisættelsen og mindehøjtideligheden skulle rapporteres. Det blev understreget, at Mandelas syn på menneskerettigheder og demokrati ikke måtte nævnes; ejheller at han engang havde mødt den tibetanske eksilleder Dalai Lama, og at Sydafrika havde haft diplomatiske forbindelser til Taiwan frem til 1998.

I en kommentar i den nationalistiske tabloidavis Global Times blev der taget skarpt afstand fra sammenligninger mellem Mandela og den fængslede systemkritiker Liu Xiaobo. Og Sydafrikas ambassadør i Beijing, Bheki Langa, gik i en udtalelse så langt som til at sammenligne Mandela med grundlæggeren af den kinesi ske Folkerepublik, Mao Zedong. De kæmpede begge for at befri deres respektive lande og lagde siden grunden til en udvikling af samfundet, hed det i ambassadørens kommentar.

Det officielle kinesiske nyhedsbureau mente at vide, at Nelson Mandela havde fået et stort udbytte af at læse filosoffen Sun Tzus 'Krigens Kunst': Mandela 'repræsenterede Sun Tzus fem dyder, som er klogskab, integritet, konsekvens, generøsitet og tapperhed', hed det i en kommentar.

De af Kinas dissidenter, der vidste besked om Mandelas liv og skæbne havde utvivlsomt forventet af Mandela, at han mere aktivt havde taget parti for kinesiske oppositionelle. Men i 1991 gjorde den sydafrikanske leder det klart, at Vesten først støttede ham, da hans frigivelse og politiske succes var en realitet, mens Kinas kommunistparti havde støttet ham helt tilbage fra de første år i partiet ANC's kamp mod apartheidstyret. Nogle historikere mener endog at vide, at Mandela i 1950'erne havde et portræt af Lenin hængende på sit kontor og siden også brugte tid i fængselscellen på at læse Maos Lille Røde Bog.

Af Mandelas egen selvbiografi 'Long Walk to Freedom' fremgår det, at han havde respekt for Kinas revolutionære ledere, og han havde stort udbytte af at læse 'Rød stjerne over Kina', den amerikanske journalist Edgar Snows berømte værk fra 1937, der især byggede på samtaler med Mao. Mandela udtrykte beundring for Maos 'beslutningskraft og utraditionelle tænkning', som førte til det kinesiske kommunistpartis sejr.

Men billedet af Mandelas tilgang til Kina var en overgang lidt broget. I 1996 mødtes Nelson Mandela med tibetanernes åndelige overhoved, Dalai Lama, men siden blev kontakten frosset ned. I dag er Kina Sydafrikas største samhandelspartner. Da fhv. ærkebiskop Desmond Tutu i 2011 fyldte 80, var Dalai Lama inviteret til fejringen, men blev nægtet indrejsevisum af de sydafrikanske myndigheder. Tutu blev rasende og beskyldte sin regering for at have bøjet sig for kinesisk pres.

Sydafrikas hvide apartheidstyre havde tidligt etableret diplomatiske forbindelser med det kinesiske kommunistpartis ærkerival, Kuomintangpartiet på Taiwan. Efter Mandelas frigivelse og overtagelse af præsidentembedet i 1994 overvejede regeringspartiet ANC, om det kunne have en tosidet anerkendelsespolitik, der indeholdt forbindelser til både Folkerepublikken Kina og Republikken Kina. Dette ville Beijing naturligvis ikke vide af.

I dag har Sydafrika tætte økonomiske og handelsmæssige forbindelser til Kina. Præsident Jacob Zuma har aflagt adskillige besøg i Kina og afstår konsekvent fra at kritisere interne kinesiske forhold.

Nelson Mandela besøgte Kina to gange. Billedet her er fra hans første besøg i 1992. (Foto: news.ifeng.com).

Mandela og „Glorværdige tider“

KINESISK ROCKBAND HYLDEDE MANDELA I 1991

„Mandelas kampånd inspirerede os til at fortsætte kampen for vores musikalske rock&roll idealer“.

Af Flemming Poulsen

Komponisten og sangskriveren Wong Ka-kui stiftede i 1983 rockorkestret *Beyond* i Hong Kong. I 1991 besøgte han Sydafrika. Det var året efter, at folkehelten Nelson Mandela var sat på fri fod efter at have siddet i fængsel i 27 år på grund af sin kamp mod det hvide styres raceadskillelsespolitik.

På rejsen oplevede han på nært hold det hvide styres undertrykkelse af den sorte befolkning. Det gjorde et så dybt indtryk på ham, har han fortalt, at han straks efter sin hjemkomst til Hong Kong komponerede og skrev teksten til sangen *gwong fai seui yu* (kantonesisk), på kinesisk *guang hui sui yue*, på engelsk *Glorious Years* og på dansk i Signe Overgaards oversættelse, der er lavet til Kinabladet, *Glorværdige Tider*.

Sangen var tilegnet Mandela og hans kamp mod racisme. Pladen blev et kæmpe hit og blev rockbandets kendingsmelodi. Den er blevet den længst varende hyldest til Mandela, skrev avisen South China Morning Post i sin nekrolog over folkehelten, der døde den 5. december 2013.

Sangen lever videre som en kampsang ved demonstrationer i Hong Kong på grund af sit budskab om antiracisme og håbet om frihed.

Den første linje i Glorværdige Tider er en hentydning til, at Mandela er blevet løsladt og kan vende hjem.

„Vores band havde sine opture og nedture. Rock&Roll var ikke populært. Men Mandelas kampånd inspirerede os til at fortsætte kampen og ikke give op“, har en af bandets medlemmer fortalt. Wong Ka-kui døde i 1993. Bandet blev opløst i 2005.

Mandela sad indespærret i fængslet på Robben Island i 18 år, i en celle, der var 2,4x2,1 meter stor. I begyndelsen af 1980 blev han flyttet til et fængsel i nærheden af regeringsbyen Pretoria, hvor forholdene var lidt mere tålelige.

Mandela i sin fængselscelle på Robben Island, da han besøgte øen i 1994. (Ukendt fotograf).

Glorværdige tider

Klokkerne bebuder at det er tid til at gå hjem
i hans liv er det som om det frembringer et suk
at have en sort hud har for ham betydet
et liv viet til kampen for hudfarver
tiderne har gjort det at have noget til et tab
de trætte øjne bærer håb
i dag er der kun kroppens hylster tilbage
til at imødese de glorværdige tider
Han har holdt fast i friheden midt i stormen
et helt liv har han kæmpet på må og få
og troet på at han kunne forandre fremtiden
hvem ellers kunne opnå dette?
Kan man mon undlade at skelne mellem hudfarver
og håbe at ingen her vil skele til indbyrdes status?
Den skønhed som et væld af farver frembringer
kommer af at ingen af dem skelner mellem hinanden.

Oversat fra kinesisk af Signe Overgaard

På youtube findes adskillige indspilninger af Glorious Years. Ved at søge på google med kodeordene *guang hui sui yue* fås nogle af indspilningerne.

NB. Til glæde for Kinabladets sproginteresserede læsere har Signe Overgaard også leveret den kinesiske tekst til Glorious Years i skrifttegn og pinyin. Det findes side 6.

De sociale medier

HURTIG NYHEDSFORMIDLING UDEN CENSUR

Men mere kontrol med internettet har medført selvcensur hos bloggerne og frygt for fængselsstraf.

Af Casper Wichmann

I Kina er brugen og spredningen af sociale medier vokset markant siden 2009. Kineserne elsker at kommunikere med hinanden. Man kan i dag ikke længere tage metroen i Beijing eller Shanghai uden at blive mødt med synet af et hav af kinesere med ansigterne begravet i deres smartphones eller tablets, hvor det før i tiden mest var aviser eller bøger. Sociale medier har taget kineserne med storm, men hvordan har det ændret mediebilledet i Kina?

Twitter med et twist

En af de mest populære sociale medier i Kina er den Twitter-ligende mikroblog-platform Sina Weibo. I 2009 blev Facebook, Twitter, Youtube og en daværende kinesisk Twitter-klon, Fanfou, blokeret af myndighederne. Det skete grundet urolighederne i Ürümqi, hovedstaden i provinsen Xinjiang, da de kinesiske myndigheder ikke ville risikere, at information blev spredt på disse vestlige sociale medier samt muligheden for, at folk mobiliserede sig på disse, som det havde været tilfældet i den grønne revolution i Iran.

Sina var på daværende tidspunkt en stor og betydningsfuld internetportal i Kina, og virkomhdens administrerende direktør, Charles Chao, så sit snit til, at Sina kunne lancere sin egen mikrobloggingtjeneste, Sina Weibo. Sina lovede samtidig de centrale myndigheder, at de nok skulle overholde alle censurlovene.

Sina Weibo blev således lanceret i oktober 2009 og blev hurtig en succes med et stigende antal brugere. Sina Weibo er i bund og grund meget lig Twitter, men med nogle forskelle. Fx var billeder, lyd og video integreret i platformen fra start, hvilket ikke var tilfældet på Twitter. I forhold til censur er det vanskeligere at blokere for billeder, lyd og film, end det er at blokere ord og søgetermer. Ligesom på Twitter har man 140 tegn til sin rådighed til hver enkelt post, men modsat i Vesten, hvor 140 tegn blot er et par sætninger, kan man udtrykke meget mere med 140 kinesiske tegn.

På Sina Weibo har hvert mikroblogindlæg også en kommentarfunktion, så man kan kommentere og diskutere de forskellige individuelle indlæg, meget lig den kommentarfunktion, man har på Facebook. Det betyder, at Sina Weibo ikke bare bliver en envejskommunikation, men derimod et forum for massekommunikation og debat.

Ydermere har Weibo også en funktion, hvor brugerne kan lave deres egne meningsmålinger, som deres følgere kan deltage i og dele videre, hvilke har været medvirkende til, at lokale sager har kunnet vokse sig til store nationale anliggende.

Ulykken i Wenzhou

Det var i sommeren 2011, at verden for alvor fik øjnene op for, hvor vigtigt et medie Sina Weibo var, og hvor stor betydning det ville få for det kinesiske samfund.

På det tidspunkt var udviklingen og spredningen af smartphones også eksploderet i Kina. Det betød, at man nu kunne mikroblogge fra sin telefon uden at være afhængig af at skulle sidde foran en computer. Det faktum spillede en vigtig rolle i juli 2011, da to højhastighedstog kolliderede uden for byen Wenzhou i provinsen Zhejiang.

Inde fra et af de forulykkede tog livebloggede en af passagererne, at de to tog var stødt sammen, og at man havde brug for hjælp. Mikrobloggen blev sendt ud 40 minutter før den officielle rapport fra Xinhua kom ud og blev i løbet af ingen tid delt mellem Weibos mange millioner brugere, således at nyheden blev et nationalt anliggende.

Sina var samtidig hurtig til at oprette en side, hvor pårørende kunne finde information om sårede og savnede. De kinesiske netizens brugte også Weibo til at oganisere bloddonation til de sårede.

Sina Weibo blev dermed et af de steder, hvor folk først og fremmest søgte information om ulykken, i stedet for de traditionelle medier.

Fordi nyheden om ulykken blev spredt så hurtigt på Weibo, kunne de kinesiske myndigheder heller ikke skjule, at ulykken havde fundet sted.

Den første reaktion fra propagandadepartementet i Beijing var at sende et dekret ud til landets journalister med besked om, hvilke elementer af ulykken de kunne skrive om. Det gav dog bagslag, da landets journalister i stedet lækkede dekretet på Weibo, så alle nu kunne se, hvordan regeringen prøver at manipulere med medierne.

Den offentlige harme mod både Jernbaneministeriet og myndighederne voksede sig til sidst så stor, at daværende premierminister Wen Jiabao var nødt til at inspicere ulykkesstedet og forsikre befolkningen om, at man ville undersøge sagen til bunds.

Togulykken var således med til at illustrere, hvor hurtigt information nu kan sprede sig i Kina gennem de sociale medier, og at lokale sager lynhurtigt kan vokse sig til et nationalt anliggende.

Weibos rolle i politik

Weibo spillede også en meget vigtig rolle, da den tidligere partisekretær i Chongqing, Bo Xilai, faldt i politisk unåde og blev genstand for en af de største politiske sager i Kina i nyere tid.

Det var på Sina Weibo, at rygter spredtes om, at Bo Xilais tidligere politchef, Wang Lijun, var flygtet i sikkerhed på det amerikanske konsulat i Chengdu. Samme aften som Wang var flygtet, begyndte billeder af en masse politibiler parkeret foran konsulatet at blive delt på Weibo, hvilket fik de kinesiske netizens til at

spekulere på, hvad der var sket. Samtidig begyndte en heftig debat om Bo Xilais indblanding i sagen, og man diskuterede hans metoder i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet i Chongqing.

Det mest spektakulære var, at debatten på Weibo fik lov til at foregå nogenlunde frit uden alt for streng censur. Dette fik mange til at spekulere over, hvorvidt det var Bo Xilais modstandere i toppen af kommunistpartiet, som tillod debatten for at kunne skade Bo Xilais navn og dermed gøre det nemmere at fjerne ham fra magten.

Folk på Hu Jintaos og Wen Jiabaos fløj var meget utilfredse med Bo Xilais Chongqing-model samt hans uortodokse måde at søge politisk forfremmelse. Det lykkedes partitoppen at få fjernet Bo Xilai uden større folkelig modstand, men på Weibo opstod der dog så mange voldsomme rygter rettet mod styret i Beijing, at myndighederne til sidst gik ind og fik blokeret for kommentarfunktionen på Weibo for at komme rygterne til livs.

Da retssagen mod Bo Xilai begyndte i 2013, var det også først og fremmest på Sina Weibo, at folk fulgte med i sagen. Domstolen i Jinan i provinsen Shandong oprettede en officiel profil på Sina Weibo, hvor folk kunne få øjebliksinformation, billeder, retsudskrifter og lignende fra retssagen. Endnu et bevis på, at sammenlignet med de traditionelle medier er Weibo en mere direkte, interaktiv og indflydelsesrig måde at få vigtige nyheder ud til kineserne.

Kampen om meningerne på nettet

Efter et par år med en meget åben debat og rygtespredning på Weibo bed det nye lederskab fra sig i 2013.

Man igangsatte en række kampagner, der havde til formål at få kontrol med rygterne og den offentlige meningsdannelse på internettet og samtidig sendte et klart signal om, hvem der bestemmer. En af kampagnerne gik ud på at få de store profiler og berømtheder på Weibo til at tænke sig om en ekstra gang, inden de ytrer sig om sensitive emner.

Charles Xue, en markant blogger, der havde udtalt sig negativt om styret, blev anklaget for at have besøgt prostituerede og blev ydmygende tvunget til at sige undskyld på tv. Han var langt fra den eneste meningsdanner på Weibo, som blev ramt af regeringens kampagne. Dette var et klart signal fra centralregeringen i Beijing om, at hvis de store profiler på Weibo ikke passer på, så kan det lige så vel blive dem, som står for fald næste gang.

Ydermere vedtog man en ny lov for at komme rygter på Weibo til livs, som kan få store konsekvenser for brugerne af platformen. Hvis ens weiboindlæg bliver set af flere end 5000 brugere eller bliver delt mere end 500 gange, kan man risikere en straf på tre års fængsel. Tager man Sina Weibos høje brugerantal i betragtning, og hvor hurtig spredningen af information kan ske, er det meget nemt for ens indlæg at blive ramt af denne straf.

Det hårde indgreb har haft en negativ effekt på den offentlige debat på Weibo, da folk nu tænker sig om en ekstra gang og udøver mere selvcensur end før, da de fleste ikke ønsker at blive ramt af konsekvenserne af den nye stramme linje.

Hvad vil fremtiden bringe?

Det er altid utrolig svært at spå om fremtiden, navnligt når det drejer sig om Kina. Selvom Sina Weibo stadig er et meget vigtigt og flittigt brugt medie, er platformen under pres, ikke blot fra politisk side, men også fra konkurrenterne, fx Tencents WeChat eller WeiXin, som applikationen hedder på kinesisk. Sidstnævnte er en mobil text og stemme app, der er vokset markant i brugere og popularitet både i Kina og Vesten. Med WeChat kan folk kommunikere med deres venner eller følge berømtheder og brands. Mange kinakommentatorer har spekuleret på, om folk vil forlade Weibo til fordel for WeChat. Dog vil Sina Weibo fortsat være et meget vigtigt nyheds- og informationsmedie.

Selvom debatterne på Weibo er blevet indskrændet, så har kineserne stadigvæk fået et nyt og vigtigt medie i Weibo, som har givet dem en vis ytringsfrihed, som de i den grad har fået smag for. Èn ting er i hvert fald sikkert: Sociale medier i Kina er kommet for at blive.

Casper Wichmann blev færdiguddannet som sinolog fra Københavns Univesitet i 2013. Artiklen er baseret på skribentens speciale.

En jernbanekatastrofe i 2011 viste, hvad brugen af smartphones har betydet for nyhedsformidlingen. Inde fra en af togvognene livebloggede en af passagererne, at der var sket en katastrofe og at der var brug for hjælp. Det var den første melding til offentligheden om ulykken. Først 40 minutter senere kom den første officielle meddelelse. (foto: Xinhua).

RI CHANG SHENG HUO

OM HVERDAG OG TILVÆRELSE, SAMLET AF FLEMMING POULSEN

日常

ri chang – hverdag

Lærerne rækker ud efter Kongfutses fødselsdag

Mange fag har deres helt egen *Dag*, hvor de en gang om året bliver fejret af myndighederne og hvem der ellers har med faget at gøre. Lærernes Dag har siden 1985 været den 10. september. Den dag bliver lærerne hyldet af skolemyndighederne og forældrene samt af eleverne, der medbringer gaver til lærerne

Efter Lærernes Dag i 2013 foreslog regeringen at flytte Lærernes Dag til den 28. september, der regnes for at være Kinas store filosof Kongfutses fødselsdag. Det skabte straks debat, men kyndige iagttagere mener, forslaget vil blive vedtaget. Begrundelsen er, at den 10. september kun er nogle få dage efter at et nyt skoleår er begyndt, og lærere og elever har travlt med at finde sig til rette med arbejdet i det nye skoleår.

Nogle deltagere i debatten hæfter sig ved, at det vil styrke lærergerningens anseelse, at Lærernes Dag bliver kædet sammen med Kongfutse, der jo står som alle kineseres store læremester hvad angår uddannelse og moral.

En medarbejder ved avisen South China Morning Post i Hong Kong, Xu Donghuan, har benyttet debatten til at minde om, at der er god grund til at gøre noget ved lærernes omdømme.

„Opdragere og forældre støtter forslaget i håb om, at når dagen knyttes til nationens største filosof og læremester vil det føje stolthed og troværdighed til en profession, der i de seneste år er blevet hårdt ramt af beskyldning om seksuelle overgreb og korruption", skriver medarbejderen.

Et medlem af China Preschool Education Association i Beijing, Wang Huamin, skriver, at „tiden er inde til at minde lærerne om, at vi altid skal være et eksempel til efterfølgelse for eleverne og bygge sin tilværelse på en anstændig etik, sådan som Kongfutse gjorde for over 2000 år siden. Tiden er inde til, at vi skal vende tilbage til vor kulturelle arv og genindføre den etik, vi har mistet i årenes løb".

Kinesiske medier har, ifølge South China Morning Post, bragt rapporter om seksuelt misbrug af børn siden maj 2013, da en skoleleder og en statsembedsmand på øen Hainan blev dømt for at have taget seks skolepiger med til et hotel for have sex med dem. Den offentlige vrede blev skærpet. da det viste sig, at mindst syv skolepiger var blevet seksuelt misbrugt og havde fået seksuelt overførte sygdnmme af deres lærer i provinsen Jiangxi.

Ministeriet for uddannelse har medtaget forslaget om en ny dato for Lærernes Dag i en revision af Lærernes Lov. Bl.a. foreslås det, at lærerne ikke længere skal være ansat på livstid, men have deres ansættelse taget op til revision hvert femte år.

Kongfutsetemplets grundskole i Nanjing er i nær kontakt med skoleelever og lærere. Når eleverne begynder deres skolegang, deltager de i Den Første Skriveceremoni, en århundredgammel tradition, der markerer begyndelsen på deres uddannelse. På fotoet, der er fra 1. september 2013, viser børnene, at de har lært at skrive det kinesiske tegn *ren*, der betyder menneske. Deltagerne får en rød plet malet i panden som tegn på, at deres „visdomsøje" er åbnet. (Foto: Sun Can/Xinhua).

Velgørenhed uden middag

Beijings bystyre indførte i 2008 en årlig „Velgørenhedernes Dag", der skulle være startskuddet til årets indsamlinger af penge til velgørende formål. Dagen – 3. december – skulle have et festligt præg, så bystyret besluttede at markere dagen med at holde en middag for indbudte gæster. Pris: 300 mio. yuan (270 mio. kr.). Men da landets nye præsident, Xi Jinping, trådte til i 2012 og proklamerede, at det offentlige skulle spare, måtte bystyret opgive velgørenhedsmiddagen og andre dyre arrangementer. I stedet for blev der opsat indsamlingsbøsser på byens jernbanestationer.

„Onkel Hus" straffet

En kinesisk whistleblower henledte opmærksomheden på en forhenværende politimand i Guangzhou, Cai

Bin, der efter sigende ejede 22 huse. Politiet undersøgte sagen og fandt ud af, at den forhenværende kollega ejede i hvert fald 20 huse, hvorfor han i medierne og på nettet blev kaldt „Onkel Hus". Han blev idømt 11½ års fængsel for at have taget mod bestikkelse på 2.750.000 yuan (2,5 mio. kr.). Hans personlige formue på 600.000 yuan (540.000 kr.) blev beslaglagt.

Flere milliardærer

De rige bliver rigere. Det viser en opgørelse, som det amerikanske erhvervsmagasin Forbes har lavet over Kinas rigeste mænd og kvinder. Det viser sig, at 113 millionærer har taget springet op til milliardærernes klub fra 2012 til 2013. Og der er altså tale om milliardærer i dollars. I 2003, da Forbes for første gang opgjorde antallet af milliardærer i Kina, var der kun en enkelt dollarmilliardær.

Børn og finansverdenen

„Kommerciel Skole for Børn". Det er navnet på en ny uddannelsesinstitution i provinsen Sichuans hovedstad Chengdu. Skolen underviser børn i alderen 7–11 år i forholdene i finansverdenen og lærer dem også noget om at blive iværksættere. Eleverne kommer hovedsagelig fra rige familier.

Det koster 30.000 yuan (27.000 kr.) om året at have et barn i skolen. Undervisningsmaterialet er engelsk.

Eleverne lærer at forstå værdien af penge, og hvordan man bruger penge på en fornuftig måde, og hvordan man kan tjene penge på lovlig vis.

Da mange børn er begyndt at have med kontanter at gøre, er det nødvendigt, at forældrene forstår, hvor vigtigt det er at få en uddannelse i finansielle forhold, skriver Renmin Ribao, det kommunistiske partis hovedorgan.

„Den ny skole er måske en påmindelse til kinesiske uddannelsesinstitutioner om, at børn af den næste generations rige kinesere ikke bør være de eneste, der har adgang til en finansiel uddannelse. Hvert barn har brug for et sundt kendskab til finansielle anliggender", skriver avisen.

Nogle steder foregår tyrekampen i specielt byggede arenaer, andre steder på en mark uden indhegning. Billedet her er fra en tyrekamp den 1. oktober 2013 i Liuzhou i den etniske mindretalsgruppe Dongs hjemsted i Guangxi Zhuang Autonome Område i Sydkina. (Foto: Liang Kechuang/Xinhua)

Tyrefægtning på kinesisk: tyr mod tyr

Det er ikke nødvendigt at tage til Spanien for at opleve en gang tyrefægtning. Denne kontroversielle underholdning kan også overværes på en rejse i Kina. I flere etniske grupper er tyrefægtning – eller rettere tyrekampe – blandt deres århundredgamle traditioner. Dong- og miaofolket i provinsen Guizhou i Sydkina holder to gange om året, forår og efterår, tyrekampkonkurrencer med tusindvis af tilskuere. Tyrene er specielt opdrættet til at deltage i konkurrencerne, som kan have deltagelse af over et hundrede tyre.

I modsætning til spansk tyrefægtning, hvor en tyr udfordres af en toreador, der ophidser tyren med spydstik, er det tyr mod tyr i en kinesisk tyrekamp. To tyre føres ind i arenaen, går et par æresrunder med et reb bundet til en tyrepasser, hvorefter de slippes løs. De støder som regel sammen hoved mod hoved. Den tyr, der først trække sig tilbage, har tabt. Varer det mere end seks minutter, inden det sker, bliver de to tyre trukket bort fra hinanden og lidt senere sluppet løs igen. Til sidst opgiver den ene tyr kampen og løber rundt i arenaen, ofte fofulgt af den sejrende modstander. En tyrekamp kan vare fra nogle få minutter til en halv time.

Tyrekampe er populære. Adskillige rejsebureauer arrangerer ture til tyrekampfestivaler, der finder sted i flere provinser, blandt andet også i Yunnan og Sichuan.

I 2004 arrangerede nogle kinesiske tyrefægtningsentusiaster et stævne i Shanghai. Spanske toreadorer kæmpede med tyre importeret fra Mexico. Ifølge et referat i South China Morning Post var der 2000 tilskuere.

Tyrefægtningstilhængerne har dog ikke fået opfyldt deres ønske om at regeringen skal indføre tyrefægtning i Kina. Det er fortsat en sag for etniske gruppper. Her er det en rodfæstet tradition, som næppe kan sløjfes.

shenghuo – tilværelse

生活

Dansk-Kinesisk Forening
c/o Poulsen
Fresiavej 3, DK-3450 Allerød

Returneres ved varig adresseændring

Kinabladet nr. 61 Forår 2014

POST B
PP DANMARK

丹中協会

ARRANGEMENTER

Dansk-Kinesisk Forening indbyder medlemmer og øvrige interesserede til foredrag. Følg os på Facebook og LinkedIn. Foreningens nyhedsbrev mailes direkte ud til medlemmerne.

Onsdag den 9. april 2014
Kinas nationale sikkerhedsstrategi
Foredrag ved Liselotte Odgaard, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet.

Hvad går Kinas nationale sikkerhedsgarani ud på, og hvordan påvirker den det internationale system?

Kina er den nye aktør i konkurrencen om magt og indflydelse i det internationale system. Kina giver derfor anledning til betydelig debat vedrørende Kinas fremtidige rolle.

Et centralt spørgsmål er de særlige kendetegn ved Kinas vej mod stormagtsstatus og herunder den måde, hvorpå Kina forsøger at øve indflydelse ved hjælp af økonomiske, militære og politiske midler.

Foredraget handler om Kinas indvirkning på det amerikanske alliancesystem, på den globale sikkerhedspolitiske dagsorden og på statslige og ikkestatslige aktører, og hvordan Kina på denne måde er med til at fastlægge, hvilke dynamikker og aktører der bliver fremtrædende i det 21. århundredes internationale system.

Onsdag den 7. maj 2014
At sætte pris på det uvurderlige – Handel med jade i grænselandet mellem Kina og Myanmar.

Foredrag ved antropolog Henrik Kloppenborg Møller. Han har gjort feltarbejde i den kinesiske by Ruili på grænsen mellem provinsen Yunnan og Myanmar. Byen er knudepunkt for handlen med jade, der hentes i Kachinstaten i Myanmar på den anden side af grænsen. Det første stop i Kina for de fleste jadesten er Ruili. Billedet viser en gavebod med jadestykker af kvalitet under middel, der sælges for mellem 500 kr. og 10.000 kr.

Jade har haft en central plads i kinesisk samfund og kosmologi i årtusinder. Kongfutse forbandt „Filosoffernes sten" med menneskelige egenskaber som visdom, retfærdighed, medlidenhed, beskedenhed og mod, mens mange kinesere mener, at jade kan stimulere blodcirkulation.

Da grænsen med Myanmar blev genåbnet i 1990'erne, begyndte den kejserlige jade, *fei cui*, igen at strømme fra minerne i Kachinstaten ind i Kina og er nu blevet et investeringsobjekt blandt rige kinesere. Henrik Kloppenborg Møller vil fortælle om, hvordan jadehandlen er organiseret blandt etniske grupper, og om hvordan kinesiske handlende vurderer et materiale, som mange kalder uvurderligt.

Læs artiklen om jade side 10.

Foto: ©Henrik Kloppenborg Møller

Alle møder afholdes kl. 19,30 i Forsamlingshuset, Kulturstaldene, Onkel Dannys Plads 13, 1700 København V (i gården bagved Café Mandela).
Entre: Medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening 20 kr., andre 40 kr.